

**REGULAMENTUL SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC
DIN COMUNA BERTEA JUDEȚUL PRAHOVA**

REGULAMENTUL SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC DIN COMUNA BERTEA

CAPITOLUL I Cadrul legislative

Principalele acte normative ce reglementează domeniul iluminatului public sunt:

- Decizia nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind efortul statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020 ,privind îndeplinirea obiectivului de reducere a consumului de energie cu 20 % până în 2020. Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050, în special prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul energiei și la atingerea până în 2050 a obiectivului de producere de energie electrică cu emisii zero.
- Reducerea cu 20% a consumului de energie primara al UE pana in 2020 Europa da tonul sub deviza 20-20-20:consumul de energie primara trebuie redus cu 20% si cota de energii regenerabile sa creasca cu 20 % pana in anul 2020.
- Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE(1).
- Legea 230/2006 actualizata decembrie 2016 ,legea iluminatului public, care specifica:
(1) Elaborarea si aprobarea strategiilor locale de dezvoltare a serviciului de iluminat public, a programelor de investitii privind dezvoltarea si modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente, a regulamentului propriu al serviciului, a caietului de sarcini, alegerea modalitatii de gestiune, precum si a criteriilor si procedurilor de delegare a gestiunii intra in competenta exclusiva a consiliilor locale,a asociatiilor de dezvoltare comunitara sau a Consiliului General al Municipiului Bucuresti, dupa caz.
(2) Strategiile autoritatilor administratiei publice locale vor urmari cu prioritate realizarea urmatoarelor obiective:
  - reducerea consumurilor specifice prin utilizarea unor aparate de iluminat performante, a unor echipamente specializate si prin asigurarea unui iluminat public judicios;
  - promovarea investitiilor, in scopul modernizarii si extinderii sistemelor de iluminat public;
- Planul National de Actiune in domeniul Eficientei Energetice parobat de HG 122/2016 si publicat in M.O. 169 bis/11.03.2016.

De asemenea autoritățile publice locale realizează programe pe modernizare a iluminatului public urmarind atât îmbunătățirea calității serviciului cât și reducerea facturii la energie.

Îmbunătățirea eficienței energetice a sistemelor de iluminat (de exemplu, înlocuirea lămpilor existente cu altele noi, mai eficiente, utilizarea sistemelor digitale de control, a senzorilor de mișcare pentru sistemele de iluminat);

Și:

- Cadrul legislativ aplicabil Legea 98/2016 republicata legea achizitiilor publice privind atribuirea contractelor de achizitie publica, a contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii;
- H.G.nr.395/2016 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii prevazute in Legea 98/2016 privind atribuirea contractelor de achizitie publica, a contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii;
- Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public;

- Legea nr. 51/2006 completata cu Legea 225/2016 a serviciilor comunitare de utilitati publice, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr. 123/2012 a energiei electrice si a gazelor naturale;
- Ordin ANRSC nr. 77/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a valorii activitatilor serviciului de iluminat public;
- Ordin ANRSC nr. 86/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public;
- Legea 121/2014 modificata cu Legea 160/2016 privind eficienta energetica;
- H.G. nr. 745/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea licentelor in domeniul serviciilor comunitare de utilitati publice;
- Ordin ANRSC nr. 367/2011 privind modificarea tarifelor de acordare si mentinere a licentelor/autorizatiilor si a modelului de licenta/autorizatie eliberate in domeniul serviciilor comunitare de utilitati publice;
- Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European si a consilului din 25 octombrie 2012 privind eficienta energetica, de modificare a Directivelor 2009/125/CE si 2010/30/UE si de abrogare a Directivelor 2004/8/CE si 2006/32/CE;
- Ordinul 86/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public - publicat in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 320, din 14 mai 2007;
- Ordinul 5/93 din 20.03.2007 pentru aprobarea Contractului-cadru privind folosirea infrastructurii sistemului de distributie a energiei electrice pentru realizarea serviciului de iluminat public - publicat in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 320, din 14 mai 2007;

CAPITOLUL II

Normative tehnice

Principalele normative tehnice luate în considerare sunt:

17-2011	Normativ pentru proiectarea, construcția și exploatarea instalațiilor electrice pentru clădiri;
1.FL 16-73	Executarea lucrarilor de iluminat public;
1.RE-IP-3-91	Indrumar de proiectare pentru instalatii de iluminat public;
1.RE-IP-30-2004	Indreptar de proiectare si executie a instalatiilor de legare la pamant;
2.RE-I-17-82	Instructiuni privind repararea liniilor electrice subterane cu tensiune pana la 35kV inclusiv;
3.RE-FT-61/77	Executarea si verificarea prizelor cu bentonita;
Fs-4-82	Executarea instalatiilor de legare la pamant in statii, posturi de transformare si linii electrice aeriene;
Lj-IP 08-76	Indrumar de proiectare a retelelor electrice de j.t. cu conductoare izolate torsadate;
NF 23-043	Probe tehnologice pentru PIF a instalatiilor electrice;
NSPM 65/2004	Norme specific de protectia muncii pentru transportul si distributia energiei electrice;
NP 062-02	Normativul pentru proiectarea sistemelor de iluminat rutier si pietonal;
NTE 001/03/00	Normativ privind alegerea izolatiei, coordonarea izolatiei si protectia instalatiilor electroenergetice impotriva supratensiunilor;
NTE 007/08/00	Normativ pentru proiectarea si executarea retelelor de cabluri electrice;
NTE 01 116/2001	Norma tehnica energetica privind incercarile si masuratorile la echipamente si instalatii electrice;
Ordinul nr.35/2002	Ordinul pentru aprobarea Regulamentului de conducere si organizare a activitatii de mentenanta;

	Aparate de iluminat
SR-13433/99- 1	Iluminatul cailor de circulatie;
SR EN 61557	Securitate electrică în rețele de distribuție de joasă tensiune de pana la 1000 V c.a. și 1 500 V c.c. - Echipamente pentru incercare, masurare sau supraveghere a măsurilor de protecție ;
SR-EN 13201-1	Iluminat public - Partea 1: Selectarea claselor de iluminat
SR-EN 13201-2	Iluminat public - Partea 2: Cerinte de performanta
SR-EN 13201-3	Iluminat public - Partea 3: Calculul performantelor
SR-EN 13201-4	Iluminat public- Partea 4: Metode de masurare a performantelor fotometrice
SR-EN 13201-5	Iluminat public - Partea 5: Metode de masurare a performantelor energetică
SR-EN 40	Stalpi pentru iluminat

CAPITOLUL III

Dispozitii generale

ART. 1

- (1) Prevederile prezentului regulament se aplica serviciului de iluminat public din Comuna Berteza
- (2) Prezentul regulament stabileste cadrul juridic unitar privind desfasurarea serviciului de iluminat public, definind modalitatile si conditiile ce trebuie indeplinite pentru asigurarea serviciului, indicatorii de performanta, conditiile tehnice, raporturile dintre operator si utilizator.
- (3) Prevederile prezentului regulament se aplica, de asemenea, la proiectarea, executarea, receptionarea, utilizarea si intretinerea componentelor sistemului de iluminat public.
- (4) Operatorul serviciului de iluminat public, indiferent de forma de proprietate, organizare si de modul in care este organizata gestiunea serviciului de iluminat public, se va conforma prevederilor prezentului regulament.
- (5) Conditii tehnice si indicatorii de performanta prevazuti in prezentul regulament au caracter minimal. Consiliul Local poate aproba si alte conditii tehnice sau alti indicatori de performanta pentru serviciul de iluminat public, pe baza unor studii de specialitate.
- (6) Orice dezvoltare a retelei electrice de joasa tensiune destinata iluminatului public se face cu respectarea prezentului regulament.

ART. 2

Desfasurarea serviciului de iluminat public trebuie sa asigure satisfacerea unor cerinte si nevoi de utilitate publica in comuna Berteza, si anume:

- a) ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
- b) cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunei Berteza, precum si a gradului de siguranta a circulatiei rutiere si pietonale;
- c) punerea in valoare, prin iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice si peisagistice ale localitatii, precum si marcarea evenimentelor festive si a sarbatorilor legale sau religioase;
- d) sustinerea si stimularea dezvoltarii economico-sociale a comunei Berteza;
- e) functionarea si exploatarea in conditii de siguranta a infrastructurii aferente serviciului.

ART. 3

In sensul prezentului regulament, termenii si notiunile utilizate se definesc dupa cum urmeaza:

- 3.1 autoritati de reglementare competente - Autoritatea Nationala de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitati Publice, denumita in continuare A.N.R.S.C., si Autoritatea Nationala de Reglementare in Domeniul Energiei, denumita in continuare A.N.R.E.;
- 3.2 balast - dispozitiv montat in circuitul de alimentare a uneia sau mai multor lampi cu descarcari, avand drept scop limitarea curentului la valoarea necesara;
- 3.3 beneficiari ai serviciului de iluminat public - comunitatile locale in ansamblul lor;
- 3.4 caracteristici tehnice - totalitatea datelor si elementelor de natura tehnica, referitoare la o instalatie sau la un sistem de iluminat;

- 3.5 dispozitiv (corp) de iluminat - aparatul de iluminat care servește la distribuția, filtrarea sau transmiterea luminii produse de la una sau mai multe lampi către exterior;
- 3.6 echipament de măsurare - aparatura și ansamblul instalațiilor care servesc la măsurarea parametrilor serviciului de iluminat public furnizat;
- 3.7 efect de grota neagră - senzație vizuală realizată la trecerea de la o valoare foarte mare a luminanței la o altă mult mai mică;
- 3.8 exploatarea/utilizarea sistemului de iluminat public - ansamblu de operațiuni și activități executate pentru asigurarea continuității și calității serviciului de iluminat public în condiții tehnico-economice și de siguranță corespunzătoare;
- 3.9 factor de mentinere a fluxului luminos - raportul între fluxul luminos al unei lampi la un moment dat al vieții sale și fluxul luminos inițial, lampa funcționând în condițiile specificate;
- 3.10 flux luminos $\bar{E}$ - mărimea derivată din fluxul energetic, evaluată prin acțiunea sa luminoasă asupra unui observator fotometric de referință;
- 3.11 grad de asigurare în furnizare - nivel procentual de asigurare a furnizării serviciului necesar utilizatorului, într-un interval de timp, precizat în anexa la contractul de furnizare/prestare a serviciului de iluminat public;
- 3.12 igniter - dispozitiv care produce impulsuri de tensiune destinate să amorseze o lampă cu descărcări fără încălzirea electrozilor;
- 3.13 iluminare E - raportul dintre fluxul luminos recepțat de o suprafață și aria respectivă;
- 3.14 iluminare medie $E(m)$ - media aritmetică a iluminărilor pe suprafața de calcul avută în vedere;
- 3.15 iluminare minimă $E(\min)$ - cea mai mică valoare a iluminării punctuale pe suprafața de calcul avută în vedere;
- 3.16 iluminat arhitectural - iluminatul destinat punerii în evidență a unor monumente de artă sau istorice ori a unor obiective de importanță publică sau culturală pentru comunitatea locală;
- 3.17 iluminat ornamental - iluminatul zonelor destinate parcurilor, spațiilor de agrement, pietelor, târgurilor și altora asemenea;
- 3.18 iluminat ornamental-festiv - iluminatul temporar utilizat cu ocazia sărbătorilor și altor evenimente festive;
- 3.19 iluminat stradal-pietonal - iluminatul cailor de acces pietonal;
- 3.20 iluminat stradal-rutier - iluminatul cailor de circulație rutieră;
- 3.21 indicatori de performanță garantată - parametri ai serviciului de iluminat public prestat, pentru care se stabilesc niveluri minime de calitate și pentru care sunt prevăzute penalizări în licența sau în contractele de delegare de gestiune, în cazul nerealizării lor;
- 3.22 indicatori de performanță generali - parametri ai serviciului de iluminat public prestat, pentru care se stabilesc niveluri minime de calitate, urmăriți la nivelul operatorilor și care reprezintă condiții de acordare sau de retragere a licenței, dar pentru care nu sunt prevăzute penalizări în contractele de delegare de gestiune, în cazul nerealizării lor;
- 3.23 indice de prag TI - creșterea pragului percepției vizuale TI, care conduce la orbirea inconfortabilă, caracterizând orbirea provocată de sursele de lumină aflate în câmpul vizual, în raport cu luminanța medie a căii de circulație;
- 3.24 intensitate luminoasă I - raportul dintre fluxul luminos elementar emis de sursă și unghiul solid elementar pe direcția dată;
- 3.25 întreținere - ansamblul de operații de volum redus, executate periodic sau neprogramat în activitatea de exploatare, având drept scop menținerea în stare tehnică corespunzătoare a diferitelor subsansambluri ale instalațiilor;
- 3.26 lampi cu descărcări - lampi a căror emisie luminoasă este produsă printr-o descărcare electrică într-un gaz sau în vapori metalici ori într-un amestec de mai multe gaze și/sau vapori metalici;
- 3.27 lampi cu incandescență - lampi a căror emisie luminoasă este produsă cu filamentul încălzit la incandescență prin trecerea unui curent electric;
- 3.28 lampi cu incandescență cu halogen - lampi incandescente având, în balonul de construcție specială, un mediu de un anumit halogen, care creează un ciclu regenerativ al filamentului pentru mărirea duratei de funcționare și pentru realizarea unui flux emis aproximativ constant;
- 3.29 lampi cu incandescență cu utilizări speciale - lampi cu filament central, lampi ornamentale, lampi cu reflector, lampi foto;
- 3.30 licența - actul tehnic și juridic emis de A.N.R.S.C., prin care se recunoaște calitatea de operator al serviciului de iluminat public, precum și capacitatea și dreptul de a presta acest serviciu;
- 3.31 luminanță L - raportul dintre intensitatea luminoasă elementară emisă de către ochiul observatorului și suprafața aparentă de emisie;

3.32 luminanta maxima $L(\max)$ - cea mai mare valoare a luminantei de pe suprafata de calcul avuta in vedere;

3.33 luminanta medie $L(m)$ - media aritmetica a luminantelor de pe suprafata de calcul avuta in vedere;

3.34 luminanta minima $L(\min)$ - cea mai mica valoare a luminantei de pe suprafata de calcul avuta in vedere;

3.35 nivel de iluminare/nivel de luminanta - nivelul ales pentru valoarea iluminarii/luminantei;

3.36 operator - persoana juridica titulara a unei licente de furnizare/prestare, emisa de autoritatea competenta;

3.37 punct de delimitare in cazul sistemelor folosite exclusiv pentru iluminatul public - punctul de separare intre sistemul de distributie a energiei electrice si sistemul de iluminat public, care se stabileste la punctul de racord al cablurilor de plecare din tablourile si cutiile de distributie;

3.38 punct de delimitare in cazul sistemelor folosite atat pentru iluminatul public, cat si pentru distributia energiei electrice - punctul de separare intre sistemul de distributie a energiei electrice si sistemul de iluminat public, care se stabileste la clemele de racord ale coloanelor de alimentare a aparatelor de iluminat public;

3.39 raport de zona alaturata SR - raport intre iluminarea medie de pe o portiune de 5 m latime sau mai putin, daca spatiul nu o permite, de o parte si de alta a sensurilor de circulatie, si iluminarea medie a caii de circulatie de pe o latime de 5 m sau jumătate din latimea fiecarui sens de circulatie, daca aceasta este mai mica de 5 m;

3.40 reabilitare - ansamblul de operatiuni efectuate asupra unor echipamente si/sau instalatii care, fara modificarea tehnologiei initiale, restabilesc starea tehnica si de eficienta a acestora la un nivel apropiat de cel avut la inceputul duratei de viata;

3.41 retea electrica de joasa tensiune destinata iluminatului public - ansamblu de posturi de transformare, cutii de distributie, echipamente de comanda/control si masura, instalatii de legare la pamant, conductoare, izolatoare, cleme, armaturi, stalpi, fundatii, console, aparate de iluminat si accesorii destinate exclusiv iluminatului public;

3.42 serviciu de iluminat public - activitate de utilitate publica si de interes economic si social general, aflata sub autoritatea administratiei publice locale, care are drept scop asigurarea iluminatului cailor de circulatie auto, arhitectural, pietonal, ornamental si ornamental-festiv;

3.43 sistem de distributie a energiei electrice - totalitatea instalatiilor detinute de un operator de distributie care cuprinde ansamblul de linii, inclusiv elemente de sustinere si de protectie ale acestora, statii electrice, posturi de transformare si alte echipamente electroenergetice conectate intre ele, cu tensiunea de linie nominala pana la 110 kV inclusiv, destinate transmiterii energiei electrice de la retelele electrice de transport sau de la producatori catre instalatiile proprii ale consumatorilor de energie electrica;

3.44 sistem de iluminat public - ansamblu tehnologic si functional, amplasat intr-o dispunere logica in scopul realizarii unui mediu luminos confortabil si/sau functional si/sau estetic, capabil sa asigure desfasurarea in conditii optime a unei activitati, spectacol, sport, circulatiei, a unui efect luminos estetic-arhitectural si altele, alcatuit din constructii, instalatii si echipamente specifice, care cuprinde:

- linii electrice de joasa tensiune, subterane sau aeriene;
- aparate de iluminat, console si accesorii;
- puncte de aprindere, cutii de distributie, cutii de trecere;
- echipamente de comanda, automatizare si masurare;
- fundatii, elemente de sustinere a liniilor, instalatii de legare la pamant, conductoare, izolatoare, cleme, armaturi, utilizate pentru iluminatul public;

3.45 sursa de lumina/lampa - obiectul sau suprafata care emite radiatii optice in mod uzual vizibile, produse prin conversie de energie, si care este caracterizata printr-un ansamblu de proprietati energetice, fotometrice si/sau mecanice;

3.46 tablou electric de alimentare, distributie, conectare/deconectare - ansamblu fizic unitar ce poate contine, dupa caz, echipamentul de protectie, comanda, automatizare, masura si control, protejat impotriva accesului accidental, destinat sistemului de iluminat public;

3.47 temperatura de culoare corelata $T(c)$ - temperatura radiatorului integral, a carui culoare, perceputa datorita incalzirii, se aseamana cel mai mult, in conditiile de observare precizate, cu cea perceputa a unui stimul de culoare de aceeasi stralucire;

3.48 uniformitate generala a iluminarii $U(0)[E]$ - raportul dintre iluminarea minima si iluminarea medie, ambele considerate pe toata suprafata de calcul;

3.49 uniformitate generala a luminantei $U(0)[L]$ - raportul dintre luminanta minima si luminanta medie, ambele considerate pe toata suprafata de calcul;

3.50 uniformitatea longitudinala a luminantei $U(l)[L]$ - raportul dintre luminanta minima si luminanta maxima, ambele considerate in axul benzii de circulatie al zonei de calcul si in directia de desfasurare a traficului rutier;

3.51 utilizatori - autoritatile administratiei publice locale sau asociatiile de dezvoltare comunitara constituite cu acest scop in calitate de reprezentant al comunitatii locale;

3.52 zona alaturata - suprafata din vecinatatea imediata a caii de circulatie, aflata in campul vizual al observatorului;

3.53 C.N.R.I. - Comitetul National Roman de Iluminat;

3.54 C.I.E. - Comisia Internationala de Iluminat.

ART. 4

(1) Infiintarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea si controlul functionarii serviciului de iluminat public la nivelul unitatilor administrativ-teritoriale, precum si infiintarea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea si exploatarea sistemelor de iluminat public intra in competenta exclusiva a autoritatilor administratiei publice locale.

(2) Autoritatile administratiei publice locale trebuie sa asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate si eficienta economica si manageriala, avand ca obiectiv atingerea si respectarea indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii.

(3) Autoritatile administratiei publice locale vor urmari obtinerea unui serviciu de iluminat public corespunzator interesului general al comunitatilor locale pe care le reprezinta, in conformitate cu legislatia in vigoare si cu reglementarile C.I.E.

ART. 5

(1) Sistemele de iluminat public se amplaseaza, de regula, pe terenuri apartinand domeniului public sau privat al unitatilor administrativ-teritoriale.

(2) Utilizarea unor elemente ale sistemului de distributie a energiei electrice pentru servicii si activitati publice, altele decat iluminatul public, se face cu aprobarea autoritatilor administratiei publice locale.

ART. 6

(1) Serviciul de iluminat public respecta si indeplineste, la nivelul comunitatilor locale, in intregul lor, indicatorii de performanta prevazuti in prezentul regulament, aprobati prin hotarare a Consiliului Local.

(2) Autoritatile administratiei publice locale pot aproba si alti indicatori de performanta in baza unor studii de oportunitate in care se va tine seama cu prioritate de necesitatile comunitatilor locale, de starea tehnica si eficienta sistemelor de iluminat public existente, precum si de standardele minimale privind iluminatul public, prevazute de normele interne si ale Uniunii Europene in acest domeniu.

(3) Indicatorii de performanta se stabilesc cu respectarea prevederilor prezentului regulament al serviciului.

ART. 7

(1) Serviciul de iluminat public din comuna Berteza este organizat in functie de marimea sistemului de iluminat public si gradul de dezvoltare economico-sociala ale localitatii.

(2) Serviciul de iluminat public este prevazut pe toate caile de circulatie publica din comuna Berteza, cu respectarea principiilor ce guverneaza organizarea si functionarea serviciilor comunitare de utilitati publice.

ART. 8

Serviciul de iluminat public trebuie sa indeplineasca, concomitent, urmatoarele conditii de functionare:

a) continuitatea din punct de vedere cantitativ si calitativ;

b) adaptabilitate la cerintele concrete, diferite in timp si spatiu, ale comunitatii locale;

c) satisfacerea judicioasa, echitabila si nepreferentiala a tuturor membrilor comunitatii locale, in calitatea lor de beneficiari ai serviciului;

d) tarifarea pe baza de competitie a serviciului prestat;

- e) administrarea si gestionarea serviciului in interesul comunitatilor locale;
- f) respectarea reglementarilor specifice in vigoare din domeniul transportului, distributiei si utilizarii energiei electrice;
- g) respectarea valorilor minimale din standardele privind iluminatul public, prevazute de normele interne si ale Uniunii Europene in acest domeniu, care sunt identice cu cele ale C.I.E..

CAPITOLUL IV

Desfasurarea serviciului de iluminat public

SECTIUNEA 1

Principiile si obiectivele realizarii serviciului de iluminat public

ART. 9

Administrarea serviciului de iluminat public se realizeaza cu respectarea principiului:

- a) autonomiei locale;
- b) descentralizarii serviciilor publice;
- c) subsidiaritatii si proportionalitatii;
- d) responsabilitatii si legalitatii;
- e) asocierii intercomunitare;
- f) dezvoltarii durabile si corelarii cerintelor cu resursele;
- g) protectiei si conservarii mediului natural si construit;
- h) asigurarii igienei si sanatatii populatiei;
- i) administrarii eficiente a bunurilor din proprietatea publica sau privata a unitatilor administrativ-teritoriale;
- j) participarii si consultarii cetatenilor;
- k) liberului acces la informatiile privind serviciile publice.

ART. 10

Functionarea serviciului de iluminat public trebuie sa se desfasoare pentru:

- a) satisfacerea interesului general al comunitatii;
- b) satisfacerea cat mai completa a cerintelor beneficiarilor;
- c) protejarea intereselor beneficiarilor;
- d) intarirea coeziunii economico-sociale la nivelul comunitatilor locale;
- e) asigurarea dezvoltarii durabile a unitatilor administrativ-teritoriale;
- f) cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunitatilor locale;
- g) punerea in valoare, prin iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice si peisagistice ale localitatilor;
- h) ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
- i) marirea gradului de siguranta a circulatiei rutiere si pietonale;
- j) crearea unui ambient placut;
- k) cresterea oportunitatilor rezultate din dezvoltarea turismului;
- l) asigurarea functionarii si exploatarei in conditii de siguranta, rentabilitate si eficienta economica a infrastructurii aferente serviciului.

ART. 11

In exercitarea atributiunilor conferite de lege cu privire la elaborarea si aprobarea strategiilor locale de dezvoltare a serviciului de iluminat public, a programelor de investitii privind dezvoltarea si modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente, a regulamentului propriu al serviciului, a caietului de sarcini, alegerea modalitatii de gestiune, precum si a criteriilor si procedurilor de delegare a gestiunii, autoritatile administratiei publice locale urmaresc atingerea urmatoarelor obiective:

- a) orientarea serviciului de iluminat public catre beneficiari, membri ai comunitatii;
- b) asigurarea calitatii si performantelor sistemelor de iluminat public, la nivel compatibil cu directivele Uniunii Europene;
- c) respectarea normelor privind serviciul de iluminat public stabilite de C.I.E., la care Romania este afiliata, respectiv de C.N.R.I.;
- d) asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor membrilor comunitatii locale la serviciul de iluminat public;

- e) reducerea consumurilor specifice prin utilizarea unor aparate de iluminat performante, a unor echipamente specializate si prin asigurarea unui iluminat public judicios;
- f) promovarea investitiilor, in scopul modernizarii si extinderii sistemului de iluminat public;
- g) asigurarea, la nivelul comunei Bertea, a unui iluminat stradal si pietonal adecvat necesitatilor de confort si securitate, individuala si colectiva, prevazute de normele in vigoare;
- h) asigurarea unui iluminat arhitectural, ornamental si ornamental-festiv, adecvat punerii in valoare a edificiilor de importanta publica si/sau culturala si marcarii prin sisteme de iluminat corespunzatoare a evenimentelor festive si a sarbatorilor legale sau religioase;
- i) promovarea de solutii tehnice si tehnologice performante, cu costuri minime;
- j) promovarea mecanismelor specifice economiei de piata, prin crearea unui mediu concurential de atragere a capitalului privat;
- k) instituirea evaluarii comparative a indicatorilor de performanta a activitatii operatorilor si participarea cetatenilor si a asociatiilor reprezentative ale acestora la acest proces;
- l) promovarea formelor de gestiune delegata;
- m) promovarea metodelor moderne de management;
- n) promovarea profesionalismului, a eticii profesionale si a formarii profesionale continue a personalului care lucreaza in domeniu.

SECTIUNEA a 2-a

Documentatie tehnica

ART. 12

- (1) Prezentul regulament stabileste documentatia tehnica minima necesara desfasurarii serviciului.
- (2) Regulamentul stabileste documentele necesare exploatarii, obligatiile proiectantului de specialitate, ale unitatilor de executie cu privire la intocmirea, reactualizarea, pastrarea si manipularea acestor documente.
- (3) Detalierea prevederilor prezentului regulament privind modul de intocmire, pastrare si reactualizare a evidentei tehnice se face prin instructiuni/proceduri de exploatare proprii, specifice principalelor tipuri de instalatii.
- (4) Personalul de conducere al operatorului raspunde de existenta, completarea corecta si pastrarea documentatiilor tehnice conform prevederilor prezentului regulament.
- (5) Proiectarea si executarea sistemelor de iluminat stradal-rutier, iluminat stradal pietonal, iluminat arhitectural, iluminat ornamental si iluminat ornamental-festiv sau a partilor componente ale acestora se realizeaza in conformitate cu normativele si prescriptiile tehnice de proiectare si executie in vigoare, avizate de autoritatile de reglementare din domeniile de competenta; la proiectare se tine seama de reglementarile in vigoare privind protectia si conservarea mediului.

ART. 13

- (1) Operatorul trebuie sa detina, sa pastreze la sediul sau documentatia pusa la dispozitie de autoritatea administratiei publice locale necesara desfasurarii in conditii de siguranta a serviciului de iluminat public.
- (2) Operatorul, in conditiile alin. (1), va actualiza permanent urmatoarele documente:
  - a) planul cadastral si situatia terenurilor din aria de deservire;
  - b) planurile generale cu amplasarea constructiilor si instalatiilor aflate in exploatare, inclusiv cele subterane, actualizate cu toate modificarile sau completarile;
  - c) planurile cladirilor sau ale constructiilor speciale avand actualizate toate modificarile sau completarile;
  - d) studiile, datele geologice, geotehnice si hidrotehnice cu privire la terenurile pe care sunt amplasate lucrarile aflate in exploatare sau conservare;
  - e) cartile tehnice ale constructiilor;
  - f) documentatia tehnica a utilajelor si instalatiilor si, dupa caz, autorizatiile de punere in functiune a acestora;
  - g) planurile de executie ale partilor de lucrari sau ale lucrarilor ascunse;
  - h) proiectele de executie ale lucrarilor, cuprinzand memoriile tehnice, breviarele de calcul, devizele pe obiecte, devizul general, planurile si schemele instalatiilor si retelelor etc.;
  - i) documentele de receptie, preluare si terminare a lucrarilor cu:
    - procese-verbale de masuratori cantitative de executie;

- procese-verbale de verificari si probe, inclusiv probele de performanta si garantie, buletinele de verificari, analiza si incercari;
  - procese-verbale de realizare a indicatorilor tehnico-economici;
  - procese-verbale de punere in functiune;
  - procese-verbale de dare in exploatare;
  - lista echipamentelor montate in instalatii cu caracteristicile tehnice;
  - procese-verbale de preluare ca mijloc fix, in care se consemneaza rezolvarea neconformitatilor si a remediilor;
  - j) schemele de functionare a instalatiilor, planurile de ansamblu, desenele de detaliu actualizate conform situatiei de pe teren, planurile de ansamblu si de detaliu ale fiecarei instalatii, inclusiv planurile si cataloagele pieselor de schimb;
  - k) parametrii luminotehnici de proiect si/sau rezultati din calcul, aferenti tuturor instalatiilor de iluminat public exploatate;
  - l) instructiunile furnizorilor de echipament sau ale organizatiei de montaj privind manipularea, exploatarea, intretinerea si repararea echipamentelor si instalatiilor, precum si cartile/fisele tehnice ale echipamentelor principale ale instalatiilor;
  - m) normele generale si specifice de protectie a muncii aferente fiecarui echipament, fiecarei instalatii sau fiecarei activitati;
  - n) regulamentul de organizare si functionare si atributiile de serviciu pentru intreg personalul;
  - o) avizele si autorizatiile legale de functionare pentru cladiri, laboratoare, instalatii de masura, inclusiv cele de protectie a mediului obtinute in conditiile legii;
  - p) inventarul instalatiilor si liniilor electrice, conform instructiunilor in vigoare;
  - q) instructiuni privind accesul in instalatii;
  - r) documentele referitoare la instruirea, examinarea si autorizarea personalului;
  - s) registre de control, de sesizari si reclamatii, de dare si retragere din exploatare, de manevre, de admitere la lucru etc.
- (3) Arhivarea se poate realiza si in format digital.

ART. 14

- (1) Documentatia de baza a lucrarilor si datele generale necesare exploatarei, intocmite de agenti economici specializati in proiectare, se predau titularului de investitie odata cu proiectul lucrarii respective.
- (2) Agentii economici care au intocmit proiectele au obligatia de a corecta toate planurile de executie, in toate exemplarele in care s-au operat modificari pe parcursul executiei si, in final, sa inlocuiasca aceste planuri cu altele noi, originale, actualizate conform situatiei reale de pe teren si sa predea proiectul, inclusiv in format optoelectronic, impreuna cu instructiunile necesare exploatarei, intretinerii si repararii instalatiilor proiectate.
- (3) Organizatiile de executie si/sau montaj au obligatia ca, odata cu predarea lucrarilor, sa predea si schemele, planurile de situatii si de executie modificate conform situatiei de pe teren. In cazul in care nu s-au facut modificari fata de planurile initiale, se va preda cate un exemplar din aceste planuri, avand pe ele confirmarea ca nu s-au facut modificari in timpul executiei.
- (4) In timpul executiei lucrarilor se interzic abaterile de la documentatia intocmita de proiectant, fara avizul acestuia.

ART. 15

- (1) Autoritatile administratiei publice locale detinatoare de instalatii de iluminat public, precum si operatorul care a primit in gestiune delegata serviciul de iluminat public are obligatia sa-si organizeze o arhiva tehnica pentru pastrarea documentelor de baza prevazute la art. 13 alin. (1), organizata astfel incat sa poata fi gasit orice document cu usurinta.
- (2) Pentru nevoile curente de exploatare se folosesc numai copii de pe planurile, schemele si documentele aflate in arhiva.
- (3) Instrainarea sub orice forma a planurilor, schemelor sau documentelor aflate in arhiva este interzisa.
- (4) La incheierea activitatii operatorul va preda pe baza de proces-verbal intreaaga arhiva pe care si-a constituit-o, fiind interzisa pastrarea de catre acesta a vreunui document original sau copie.
- (5) Fiecare document va avea anexat un borderou in care se vor mentiona:
- a) data intocmirii documentului;
  - b) numarul de exemplare originale;

- c) calitatea celui care a intocmit documentul;
- d) numarul de copii executate;
- e) necesitatea copierii, numele, prenumele si calitatea celui care a primit copii ale documentului, numarul de copii primite si calitatea celui care a aprobat copierea;
- f) data fiecarei revizii sau actualizari;
- g) calitatea celui care a intocmit revizia/actualizarea si calitatea celui care a aprobat;
- h) data de la care documentul revizuit/actualizat a intrat in vigoare;
- i) lista persoanelor carora li s-au distribuit copii dupa documentul revizuit/actualizat;
- j) lista persoanelor care au restituit la arhiva documentul primit anterior revizuirii/modificarii.

ART. 16

(1) Toate echipamentele trebuie sa aiba fise tehnice care sa contina toate datele din proiect, din documentatiile tehnice predate de furnizori sau de executanti si din datele de exploatare luate de pe teren certificate prin acte de receptie care trebuie sa confirme corespondenta lor cu realitatea.

(2) Pe durata exploatarii, in fisele tehnice se trec, dupa caz, date privind:

- a) incidentele sau avariile;
- b) echipamentele care au fost afectate ca urmare a incidentului sau avariei;
- c) incidentele sau avariile altor echipamente produse de incidentul sau avaria in cauza;
- d) reparatiile efectuate pentru inlaturarea incidentului/avariei;
- e) costul reparatiilor accidentale sau planificate;
- f) perioada cat a durat reparatia, planificata sau accidentala;
- g) comportarea in exploatare intre doua reparatii planificate;
- h) data scadenta si tipul urmatoarei reparatii planificate (lucrari de intretinere curenta, revizii tehnice, reparatii curente si capitale);
- i) data scadenta a urmatoarei verificari profilactice;
- j) buletinele de incercari periodice si dupa reparatii.

(3) Fisele tehnice se intocmesc pentru aparatura, posturi de transformare, fundatii, instalatiile de legare la pamant, echipamentele de comanda, automatizare, protectie si pentru instalatiile de teletransmisie si telecomunicatii.

(4) Pentru instalatiile de ridicat se va intocmi si folosi documentatia ceruta de normele legale in vigoare.

(5) Separat, se va tine o evidenta a lucrarilor de intretinere curenta, revizii tehnice, reparatii curente si capitale.

ART. 17

(1) Toate echipamentele, precum si conductele, barele electrice, instalatiile independente, trebuie sa fie numerotate dupa un sistem care sa permita identificarea rapida si usor vizibila in timpul exploatarii.

(2) La punctele de conducere operativa a exploatarii trebuie sa se afle atat schemele generale ale instalatiilor, cat si schemele normale de functionare.

(3) Schemele trebuie actualizate astfel incat sa corespunda situatiei reale din teren, iar numerotarea si notarea din scheme trebuie sa corespunda notarii reale a instalatiilor conform alineatului (1).

(4) Schemele normale de functionare vor fi afisate la loc vizibil.

ART. 18

(1) Instructiunile/procedurile tehnice interne pe baza carora se realizeaza conducerea operativa a instalatiilor trebuie sa fie clare, exacte, sa nu permita interpretari diferite pentru o aceeaasi situatie, sa fie concise si sa contina date asupra echipamentului, metodelor pentru controlul starii acestuia, asupra regimului normal si anormal de functionare si asupra modului de actionare pentru prevenirea incidentelor/avarilor.

(2) Instructiunile/procedurile tehnice interne trebuie sa delimiteze exact indatoririle personalului cu diferite specialitati care concura la exploatarea, intretinerea sau repararea echipamentului si trebuie sa cuprinda cel putin:

- a) indatoririle, responsabilitatile si competentele personalului de deservire;
- b) descrierea constructiei si functionarii echipamentului, inclusiv scheme si schite explicative;
- c) reguli referitoare la deservirea echipamentelor in conditiile unei exploatare normale (manevre de pornire/oprire, manevre in timpul exploatarii, manevre de scoatere si punere sub tensiune);
- d) reguli de prevenire si lichidare a avariilor;

- e) reguli de anuntare si adresare;
  - f) enumerarea functiilor/meseriilor pentru care este obligatorie insusirea instructiunii/procedurii si promovarea unui examen sau autorizarea;
  - g) masuri pentru asigurarea protectiei muncii.
- (3) Instructiunile/procedurile tehnice interne se semneaza de coordonatorul locului de munca si sunt aprobate de persoana din cadrul personalului de conducere al operatorului desemnata in acest sens, mentionandu-se data intrarii in vigoare.
- (4) Instructiunile/procedurile tehnice interne se revizuiesc anual sau ori de cate ori este nevoie, certificandu-se prin aplicarea sub semnatura a unei stampile "valabil pe anul.....". Modificarile si completarile se aduc la cunostinta sub semnatura personalului obligat sa le cunoasca si sa aplice instructiunea/procedura respectiva.

ART. 19

- (1) Fiecare operator care desfasoara una sau mai multe activitati specifice serviciului de iluminat public trebuie sa elaboreze, sa revizuiasca si sa aplice instructiuni/proceduri tehnice interne.
- (2) In vederea aplicarii prevederilor alineatului (1) toti operatorii vor intocmi liste cu instructiunile/procedurile tehnice interne necesare, cu care vor fi dotate locurile de munca. Lista instructiunilor/procedurilor tehnice interne va cuprinde, dupa caz, cel putin:
- a) instructiuni/proceduri tehnice interne generale;
  - b) instructiuni/proceduri tehnice interne pentru exploatarea instalatiilor principale, dupa caz:
    - retelele de transport si distributie a energiei electrice destinate exclusiv iluminatului public;
    - instalatii de masura si automatizare;
    - instalatiile de comanda, semnalizari si protectii;
  - c) instructiuni/proceduri tehnice interne pentru executarea manevrelor curente;
  - d) instructiuni/proceduri tehnice interne pentru lichidarea avariilor;
  - e) instructiuni/proceduri tehnice interne pentru protectii si automatizari;
  - f) instructiuni/proceduri tehnice interne pentru executarea lucrarilor de intretinere.

ART. 20

- (1) In instructiunile/procedurile tehnice interne va fi descrisa schema normala de functionare a fiecarui echipament si pentru fiecare instalatie, mentionandu-se si celelalte scheme admise de functionare a instalatiei, diferite de cea normala, precum si modul de trecere de la o schema normala la alta varianta.
- (2) Pe scheme se va figura simbolic starea normala a elementelor componente.
- (3) Abaterile de la functionarea in schema normala se aproba de conducerea tehnica a operatorului si se consemneaza in evidentele operative ale personalului de deservire.

ART. 21

Personalul angrenat in desfasurarea serviciului va intocmi zilnic situatii cu datele de exploatare, daca acestea nu sunt inregistrate si memorate prin intermediul unui sistem informatic. Datele memorate in sistemul informatic sau cele intocmite de personalul operativ reprezinta forma primara a evidentei tehnice.

ART. 22

Documentatia operativa si evidentele tehnice trebuie examinate zilnic de personalul tehnic ierarhic superior, care va dispune masurile necesare pentru eliminarea eventualelor defecte si deranjamente constatate in functionarea instalatiilor sau pentru cresterea eficientei si sigurantei in exploatare.

SECTIUNEA a 3-a

Indatoririle personalului

ART. 23

- (1) Personalul de deservire se compune din toti salariatii care deservesc instalatiile aferente infrastructurii serviciului de iluminat public avand ca sarcina de serviciu principala supravegherea functionarii si executarea de manevre in mod nemijlocit la un echipament, intr-o instalatie sau intr-un ansamblu de instalatii.

(2) Subordonarea pe linie operativă și tehnico-administrativă, precum și obligațiile, drepturile și responsabilitățile personalului de deservire operativă se trec în fișa postului și în regulamentele/procedurile tehnice interne.

(3) Locurile de muncă în care este necesară desfășurarea activității se stabilesc de operator în procedurile proprii, în funcție de:

- a) gradul de periculozitate a instalațiilor și al procesului tehnologic;
- b) gradul de automatizare a instalațiilor;
- c) gradul de siguranță necesar în asigurarea serviciului;
- d) necesitatea supravegherii instalațiilor;
- e) existența unui sistem de transmisie a datelor și a posibilităților de executare a manevrelor de la distanță;
- f) posibilitatea intervenției rapide pentru prevenirea și lichidarea incidentelor și avariilor.

(4) În funcție de condițiile specifice de realizare a serviciului, operatorul poate stabili ca personalul să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu prin supravegherea mai multor instalații amplasate în locuri diferite.

(5) Principalele lucrări ce trebuie cuprinse în fișa postului personalului de deservire, privitor la exploatare și execuție, constau în:

- a) supravegherea instalațiilor;
- b) controlul curent al instalațiilor;
- c) executarea de manevre;
- d) lucrări de întreținere periodică;
- e) lucrări de întreținere neprogramate;
- f) lucrări de intervenții accidentale.

ART. 24

(1) Lucrările de întreținere periodice sunt cele prevăzute în instrucțiunile furnizorilor de echipamente, regulamente de exploatare tehnică și în instrucțiunile/procedurile tehnice interne și se execută, de regulă, fără întreruperea furnizării serviciului.

(2) Lucrările de întreținere curentă neprogramate se execută în scopul prevenirii sau eliminării deteriorărilor, avariilor sau incidentelor și vor fi definite în fișa postului și în instrucțiunile de exploatare.

SECȚIUNEA a 4-a

Analiza și evidența incidentelor și avariilor

ART. 25

(1) În scopul creșterii siguranței în funcționare a serviciului de iluminat și a continuității acestuia, operatorul întocmește proceduri de analiză operativă și sistematică a tuturor evenimentelor nedorite care au loc în instalațiile de iluminat, stabilindu-se măsuri privind creșterea fiabilității echipamentelor și schemelor tehnologice, îmbunătățirea activității de exploatare, întreținere, reparații și creșterea nivelului de pregătire și disciplină a personalului.

(2) Evenimentele ce se analizează se referă, în principal, la:

- a) defecțiuni curente;
- b) deranjamente din rețelele de transport și de distribuție a energiei electrice, indiferent dacă acestea sunt destinate exclusiv instalațiilor de iluminat sau nu;
- c) incidentele și avariile;
- d) limitările ce afectează continuitatea sau calitatea serviciului de iluminat, impuse de anumite situații existente la un moment dat.

ART. 26

(1) Deranjamentele din rețele de transport și distribuție a energiei electrice sunt acele defecțiuni care conduc la întreruperea iluminatului public alimentat de la o ramură a rețelei de transport sau dintr-o rețea de distribuție care asigură iluminatul unui singur obiectiv cultural, parc, alei, tunel, pod sau altele asemenea.

(2) Deranjamentele constau în declansarea voită sau oprirea forțată a unui echipament sau instalație, care nu influențează în mod substanțial asupra calității serviciului, fiind caracteristice echipamentelor și instalațiilor anexa.

ART. 27

Se considera incidente urmatoarele evenimente:

- a) declansarea prin protectie sau oprirea voita a instalatiilor ce fac parte din sistemul de iluminat, indiferent de durata, dar care nu indeplinesc conditiile de avarie;
- b) reducerea parametrilor luminotehnici sub limitele stabilite prin reglementari, pe o durata mai mare de 15 minute, ca urmare a defectiunilor din instalatiile proprii.

ART. 28

Prin exceptie de la art. 27 nu se considera incidente urmatoarele evenimente:

- a) iesirea din functiune a unei instalatii ca urmare a actionarii corecte a elementelor de protectie si automatizare, in cazul unor evenimente care au avut loc intr-o alta instalatie, iesirea din functiune fiind consecinta unui incident localizat si inregistrat in acea instalatie;
- b) iesirea din functiune sau retragerea din exploatare a unei instalatii sau parti a acesteia, datorita unor defectiuni ce pot sa apara in timpul incercarilor profilactice, corespunzatoare scopului acestora;
- c) iesirea din functiune a unei instalatii auxiliare sau a unui element al acesteia, daca a fost inlocuit automat cu rezerva, prin functionarea corecta a anclansarii automate a rezervei, si nu a avut ca efect reducerea parametrilor luminotehnici;
- d) retragerea accidentala din functiune a unei instalatii sau a unui element al acesteia in scopul eliminarii unor defectiuni, daca a fost inlocuit cu rezerva si nu a afectat calitatea serviciului prestat;
- e) retragerea din exploatare in mod voit a unei instalatii pentru prevenirea unor eventuale accidente umane sau calamitati;
- f) intreruperile sau reducerile cantitative convenite in scris cu utilizatorul.

ART. 29

Se considera avarii urmatoarele evenimente:

- a) intreruperea accidentala, totala sau partiala a iluminatului public pentru o perioada mai mare de 4 ore, cu exceptia celui arhitectural, ornamental si ornamental-festiv;
- b) intreruperea accidentala, totala sau partiala a iluminatului arhitectural, ornamental si ornamental-festiv pe o perioada mai mare decat limitele prevazute in contracte;
- c) defectarea sau iesirea accidentala din functiune a unor instalatii sau subsansambluri din instalatiile de iluminat, care conduc la reducerea ariei deservite de serviciul de iluminat public cu 10% pe o durata mai mare de 24 de ore;
- d) defectarea sau iesirea accidentala din functiune a unor instalatii de iluminat, indiferent de efectul asupra beneficiarilor, daca fac ca acestea sa ramana indisponibile pe o durata mai mare de 72 de ore;
- e) daca pe durata desfasurarii evenimentului, ca urmare a consecintelor avute, acesta isi schimba categoria de incadrare, respectiv din incident devine avarie, evenimentul se va incadra pe toata durata desfasurarii lui in categoria avariei.

ART. 30

(1) Analizele incidentelor sau avariilor vor fi efectuate imediat dupa producerea evenimentelor respective de catre factorii de raspundere ai operatorului, de regula, impreuna cu cei ai autoritatilor administratiei publice locale.

(2) Operatorul are obligatia ca cel putin trimestrial sa informeze autoritatile administratiei publice locale asupra tuturor avariilor care au avut loc, concluziile analizelor si masurile care s-au luat.

ART. 31

(1) Analiza incidentelor si avariilor trebuie finalizata in cel mult 5 zile de la lichidarea acestora.

(2) Analiza fiecarui incident sau avarie va trebui sa aiba urmatorul continut:

- a) locul si momentul aparitiei incidentului sau avariei;
- b) situatia inainte de incident sau avarie, daca se functiona sau nu in schema normala, cu indicarea abaterilor de la aceasta;
- c) cauzele care au favorizat aparitia si dezvoltarea evenimentelor;
- d) descrierea cronologica a tuturor evenimentelor pe baza diagramelor, rapoartelor, inregistrarilor computerizate si declaratiilor personalului;
- e) manevrele efectuate de personal in timpul desfasurarii si lichidarii evenimentului;
- f) efectele produse asupra instalatiilor, daca a rezultat echipament deteriorat, cu descrierea deteriorarii;

- g) efectele asupra beneficiarilor serviciului de iluminat, durata de intrerupere, valoarea pagubelor estimate sau alte efecte;
- h) stadiul verificarilor profilactice, reviziile si reparatiile pentru echipamentul sau protectiile care nu au functionat corespunzator;
- i) cauzele tehnice si factorii care au provocat fiecare eveniment din succesiunea de evenimente;
- j) modul de comportare a personalului cu ocazia evenimentului si modul de respectare a instructiunilor;
- k) influenta schemei tehnologice sau de functionare in care sunt cuprinse instalatiile afectate de incident sau avarie;
- l) situatia procedurilor/instructiunilor de exploatare si reparatii si a cunoasterii lor, cu mentionarea lipsurilor constatate si a eventualelor incalcari ale celor existente;
- m) masuri tehnice si organizatorice de prevenire a unor evenimente asemanatoare cu stabilirea termenelor si responsabilitatilor.

(3) In cazul in care pentru lamurirea cauzelor si consecintelor sunt necesare probe, incercari sau obtinerea unor date tehnice suplimentare, termenul de finalizare a analizei incidentului sau avariei va fi de 10 zile de la lichidarea acesteia.

(4) In cazul in care in urma analizei rezulta ca evenimentul a avut loc ca urmare a proiectarii sau montarii instalatiei, deficiente ale echipamentului, calitatea slaba a materialelor sau datorita actiunii sau inactiunii altor persoane fizice sau juridice asupra sau in legatura cu instalatia sau echipamentul analizat, rezultatele analizei se vor transmite factorilor implicati pentru punct de vedere.

(5) Analiza avariei sau incidentului se face la nivelul operatorului care are in gestiune instalatiile respective, cu participarea proiectantului, furnizorului de echipament si/sau a executantului, dupa caz, participarea acestora fiind obligatorie la solicitarea operatorului sau a autoritatii administratiei publice locale.

(6) Daca avaria sau incidentul afecteaza sau influenteaza functionarea instalatiilor aflate in administrarea altor operatori sau agenti economici, operatorul care efectueaza analiza va solicita de la acestia transmiterea in maximum 48 de ore a tuturor datelor si informatiilor necesare analizarii avariei sau incidentului.

ART. 32

(1) Rezultatele analizei incidentului sau avariei se consemneaza intr-un formular tip denumit "fisa de incident", iar la exemplarul care ramane la operator se vor anexa documentele primare legate de analiza evenimentului.

(2) Continutul minim al fisei de incident va fi in conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1).

ART. 33

(1) In vederea satisfacerii in conditii optime a necesitatilor comunitatii locale, operatorul va urmari evidentierea distincta a intreruperilor si limitarilor, a duratei si a cauzelor de intrerupere a utilizatorului si a beneficiarilor serviciului de iluminat public, inclusiv a celor cu cauze in instalatiile tertilor, daca au afectat functionarea instalatiilor proprii.

(2) Situatiile centralizatoare privind aceste intreruperi sau limitari se va transmite trimestrial autoritatii administratiei publice locale.

ART. 34

(1) Analiza deteriorarii echipamentelor se face in scopul determinarii indicatorilor de fiabilitate ai acestora in conditii de exploatare.

(2) Pentru evidentierea deteriorarilor de echipament care au avut loc cu ocazia incidentelor sau avariilor, analiza se face concomitent cu analiza incidentului sau avariei pentru fiecare echipament in parte, rezultatele consemnandu-se intr-un formular-tip denumit "fisa pentru echipament deteriorat", care se anexeaza la fisa incidentului.

(3) Pentru evidentierea deteriorarii echipamentelor ca urmare a incercarilor profilactice, manipularii, reparatiilor sau intretinerii necorespunzatoare, neefectuarii la timp a reparatiilor sau reviziilor planificate, a scoaterii din functiune a acestor echipamente sau a instalatiei din care fac parte si care au fost inlocuite cu rezerva (indiferent de modul cum s-a facut aceasta inlocuire) si care au avut loc in afara evenimentelor incadrate ca incidente sau avarii, operatorul va tine o evidenta separata pe tipuri de echipamente si cauze.

(4) Evidentierea defectiunilor si deteriorarilor se face si in perioada de probe de garantie si punere in functiune dupa montare, inlocuire sau reparatie capitala.

ART. 35

(1) Fisele de incidente si de echipament deteriorat reprezinta documente primare pentru evidenta statistica si aprecierea realizarii indicatorilor de performanta.

(2) Pastrarea evidentei se face la operator pe toata perioada cat acesta opereaza, iar la incheierea activitatii de operare se aplica prevederile art. 15 alin. (4).

SECTIUNEA a 5-a

Asigurarea sigurantei de functionare a instalatiilor

ART. 36

(1) Pentru cresterea sigurantei in functionare a serviciului de iluminat public si a asigurarii continuitatii acestuia, operatorul va intocmi proceduri prin care se instituie reguli de efectuare a manevrelor in instalatiile apartinand sistemului de iluminat public.

(2) Procedurile prevazute la alin. (1) se vor intocmi pe baza prevederilor prezentului regulament.

ART. 37

Manevrele in instalatii se executa pentru:

- a) modificarea regimului de functionare a instalatiilor sau ansamblului de instalatii fiind determinate de necesitatile obiective de adaptare a functionarii la cerintele utilizatorului, realizarea unor regimuri optime de functionare, reducerea pierderilor etc. avand un caracter frecvent si executandu-se mereu la fel, denumite manevre curente;
- b) modificarea configuratiei instalatiilor sau grupurilor de instalatii fara ca acestea sa aiba un caracter frecvent sau periodic, precum si cele care au drept scop retragerea din exploatare a echipamentelor pentru lucrari sau probe si redarea lor in exploatare, denumite manevre programate;
- c) izolarea echipamentului defect si restabilirea circuitului functional tehnologic al instalatiei sau ansamblului de instalatii executate, cu ocazia aparitiei unui incident, denumite manevre de lichidare a incidentelor.

ART. 38

In sensul prezentului regulament, nu sunt considerate manevre in instalatii modificarile regimurilor de functionare care au loc ca urmare a actiunii sistemelor de automatizare si protectie sau executate curent de personalul operativ asupra sistemelor de reglaj, pe baza instructiunilor de exploatare, fara modificarea schemei de functionare aprobate.

ART. 39

(1) Persoana care concepe manevra trebuie sa cunoasca instalatia in care se vor executa operatiile cerute de manevra, sa dispuna de schema detaliata corespunzatoare situatiei din teren si schema tehnologica de executare a manevrei.

(2) Manevrele trebuie concepute astfel incat:

- a) succesiunea operatiilor in cadrul manevrelor sa asigure desfasurarea normala a acestora;
- b) trecerea de la starea initiala la starea finala dorita sa se faca printr-un numar minim de operatii;
- c) ordinea de succesiune a operatiilor trebuie sa aiba in vedere respectarea procesului tehnologic stabilit prin instructiunile de exploatare a echipamentului sau a instalatiei la care se executa manevra;
- d) sa fie analizate toate implicatiile pe care fiecare operatie le poate avea atat asupra instalatiei in care se executa manevra, cat si asupra restului instalatiilor legate tehnologic de aceasta, in special din punctul de vedere al sigurantei in exploatare;
- e) manevra sa se efectueze intr-un interval de timp cat mai scurt, stabilindu-se operatiile care se pot executa simultan fara a se conditiona una pe alta, in functie de numarul de executanti si de posibilitatea supravegherii directe de catre responsabilul de manevra;
- f) sa se tina seama de respectarea obligatorie a normelor de protectie a muncii;
- g) fiecare operatie de actionare asupra unui element prin comanda de la distanta sa fie urmata de verificarea realizarii acestei comenzi sau de verificarea realizarii efectului corespunzator.

ART. 40

Manevrele in instalatii se efectueaza numai pe baza unui document scris, denumit in continuare foaie de manevra, care trebuie sa contina:

- a) tema manevrei;

- b) scopul manevrei;
- c) succesiunea operatiilor;
- d) notatii in legatura cu dispunerea si indeplinirea operatiilor;
- e) persoanele care executa sau au legatura cu manevra si responsabilitatile lor.

ART. 41

Dupa scopul manevrei, foaia de manevra poate fi:

- a) foaie de manevra permanenta, al carei continut este prestabilit in instructiunile/procedurile tehnice interne, putandu-se folosi la:
  - manevre curente;
  - anumite manevre programate, cu caracter curent;
  - anumite manevre in caz de incident, avand un caracter curent;
- b) foaie de manevra pentru manevre programate, al carei continut se intocmeste pentru efectuarea de lucrari programate sau accidentale si care prin caracterul sau necesita o succesiune de operatii ce nu se incadreaza in foile de manevra permanente.

ART. 42

Prin exceptie de la art. 40, manevrele cauzate de accidente se executa fara foaie de manevra, iar cele de lichidare a incidentelor se executa pe baza procedurilor/instructiunilor de lichidare a incidentelor.

ART. 43

- (1) Intocmirea, verificarea si aprobarea foilor de manevra se fac de catre persoanele desemnate de operator, care au pregatirea necesara si asigura executarea serviciului operativ si tehnico-administrativ.
- (2) Nu se admite verificarea si aprobarea foilor de manevra telefonic.
- (3) In functie de necesitate, la foaia de manevra se anexeaza o schema de principiu referitoare la manevra care se efectueaza.
- (4) Foaia de manevra intocmita, verificata si aprobata se pune in aplicare numai in momentul in care exista aprobarea pentru efectuarea manevrei la echipamentul, instalatia sau ansamblul de instalatii in cauza, conform procedurilor aprobate.
- (5) Manevrele curente, programate sau accidentale pot fi initiate de persoane prevazute in procedurile aprobate si care raspund de necesitatea efectuarii lor.
- (6) Executarea manevrelor in cazul lucrarilor normale, programate, probelor profilactice trebuie realizata astfel incat echipamentul sa nu fie retras din exploatare mai devreme decat este necesar si nici sa nu se intarzie admiterea la lucru.

ART. 44

- (1) Manevra inceputa de personalul nominalizat in foaia de manevra trebuie terminata, de regula, de acelasi personal, chiar daca prin aceasta se depaseste ora de terminare a programului normal de munca, in conditiile legii.
- (2) Fiecare operator va stabili prin decizie si procedura interna nomenclatorul cu manevrele ce se executa pe baza de foi de manevra permanente sau pe baza de instructiuni/proceduri tehnice interne.

ART. 45

- (1) Darea in exploatare a echipamentelor nou-montate se face conform instructiunilor de proiectare si/sau ale furnizorului de echipament.
- (2) In perioadele de probe, manevrele si operatiile respective cad in sarcina organizatiei care executa montajul cu participarea personalului de exploatare al operatorului.

ART. 46

- (1) In cazul executarii manevrelor pe baza unor foi de manevra, nu este necesara inscrierea in evidentele operative a dispozitiilor sau aprobarilor primite, a operatiilor executate, a confirmarilor facute, toate acestea operandu-se in foaia de manevra.
- (2) Dupa terminarea manevrei se vor inscrie in evidentele operative ale instalatiei executarea acestora conform foii de manevra, ora inceperii si terminarii manevrei, starea operativa, configuratia etc., in care s-au adus echipamentele respective, precum si orele la care s-au executat operatiile care prezinta importanta in functionarea echipamentelor, instalatiilor sau ansamblurilor de instalatii.

SECTIUNEA a 6-a

Conditii tehnice de desfasurare a serviciului de iluminat public

ART. 47

(1) Iluminatul public stradal se realizeaza pentru iluminatul cailor de circulatie publica, strazi, trotuare, pietee, intersectii, parcuri, treceri pietonale, poduri, pasaje, pasaje sub si supraterane.

(2) Iluminatul public se realizeaza de regula cu surse de lumina/lampi cu descarcari in vapori de sodiu la inalta presiune pentru toate tipurile de cai de circulatie principale si secundare. Pentru anumite cai de circulatie inguste, din zonele declarate istorice ale localitatii, unde se doreste o redare foarte buna a culorilor, se utilizeaza surse de lumina/lampi cu sodiu la inalta presiune alb sau surse de lumina/lampi fluorescente compacte de culoare calda [$T(c) = 2700\text{ K}$].

(3) In sistemele de iluminat public se prevad surse de lumina/lampi cu descarcari, cu exceptia cailor de circulatie declarate ca avand caracter istoric, unde se folosesc surse de lumina/lampi cu incandescenta pentru pastrarea atmosferei tipice momentului istoric ce se doreste a fi scos in evidenta.

(4) Iluminatul public se realizeaza prin selectarea celor mai adecvate tehnologii, cu respectarea normelor pentru serviciile de iluminat public stabilite de CIE, respectiv de CNRI.

(5) Alegerea surselor de lumina se face in functie de eficacitatea luminoasa si de durata de functionare a acestora, astfel incat costurile de exploatare sa fie minime.

ART. 48

(1) In comuna Berteza, aparatele de luminat se amplaseaza pe stalpi ori, acolo unde conditiile tehnice nu permit, pe cladiri, cu acordul proprietarilor.

(2) In cvartale de locuinte si in parcuri, iluminatul public este realizat cu aparate de iluminat cu distributie directa, semidirecta sau directa-indirecta, dupa caz.

(3) Din motive estetice si de securitate, reseaua de alimentare cu energie electrica se realizeaza de regula subteran si numai in cazuri particulare, cand conditiile tehnice nu permit, aerian.

(4) In cazul alimentarii cu energie electrica prin retea subterana, aparatele de iluminat montate pe stalpi sunt racordate la reseaua de alimentare cu energie electrica in unul dintre urmatoarele moduri:

- a) prin mansona de derivatie, montat la baza fiecarui stalp;
- b) prin cleme de intrare-iesire in nisa stalpului sau cutie de intrare-iesire, montata la baza fiecarui stalp, prevazandu-se si asigurarea locala a derivatiei.

ART. 49

(1) In cazuri bine justificate si cu aprobarea autoritatilor administratiei publice locale, se poate trece la scaderea uniformitatii normate prin trecerea de la o categorie de trafic la cea imediat inferioara.

(2) In cazul reglajului in trepte, nivelul de iluminat sau luminanta, dupa caz, trebuie sa poata fi redus sau ridicat la toti stalpii simultan si in aceeasi masura prin conectare si deconectare comandate in trepte.

ART. 50

Aparatele de iluminat folosite la realizarea iluminatului vor fi alese tinandu-se cont de caracteristicile tehnice, care trebuie sa fie conforme cu:

- a) destinatia iluminatului, care este general, local, exterior, arhitectural, estetic;
- b) conditiile de mediu - normal, cu praf, cu umiditate, cu pericol de explozie;
- c) conditiile de montaj pe stalpi, suspendat, cu racordare la retea;
- d) protectia impotriva electrocutarii;
- e) conditiile de exploatare - vibratii, socuri mecanice, medii agresive;
- f) randamentul aparatelor de iluminat;
- g) caracteristicile lumino-tehnice ale aparatului de iluminat;
- h) cerintele estetice si arhitecturale;
- i) dotarea cu accesorii pentru ameliorarea factorului de putere;
- j) posibilitatile de exploatare si intretinere.

ART. 51

(1) La realizarea iluminatului public se urmareste minimizarea puterii instalate pe kilometri de strada, optimizandu-se raportul dintre inaltimea de montare a surselor de lumina cu distanta dintre

stalpi, luandu-se in calcul luminantele sau iluminarile, dupa caz, si curbele de distributie a intensitatii luminoase specifice aparatelor de iluminat utilizate.

(2) Distributiile de intensitate luminoasa ale aparatelor de iluminat sunt alese astfel:

- a) pentru iluminatul cailor de circulatie principale si secundare: exclusiv direct;
- b) pentru iluminatul unor cai de circulatie cu circulatie auto interzisa sau alei din zonele blocurilor de locuinte sau zone rezidentiale sau parcuri: semidirect sau direct-indirect (in special parcuri).

ART. 52

(1) Iluminatul public este realizat prin montarea aparatelor de iluminat pe stalpi special destinati acestui scop si doar acolo unde acest lucru nu este posibil din punct de vedere tehnic sau nu se justifica economic aparatele de iluminat se monteaza pe stalpii retelei de distributie a energiei electrice, in conformitate cu contractul care reglementeaza toate aspectele cu privire la asigurarea conditiilor pentru prestarea serviciului de iluminat public, cu respectarea echitabila a drepturilor si obligatiilor tuturor partilor implicate, incheiat intre autoritatile administratiei publice locale si proprietarul sistemului de distributie a energiei electrice.

(2) In zonele cu arhitectura speciala, iluminatul se realizeaza conform conditiilor existente si cerintelor utilizatorului.

ART. 53

Modul de prindere a aparatelor de iluminat pe stalpi se realizeaza tinandu-se cont de:

- a) tipul aparatului de iluminat;
- b) importanta cailor de circulatie pe care se monteaza;
- c) tipul stalpului;
- d) cerintele de ordin estetic impuse.

ART. 54

Realizarea iluminatului public in zonele de interes deosebit, cu cerinte estetice si arhitecturale, se face prin proiectarea si realizarea de solutii specifice, unicate, adaptate fiecarui caz in parte, conform intelegerilor dintre utilizator si operator.

ART. 55

(1) De regula, programul de functionare va fi asigurat prin comanda automata de conectare/deconectare a iluminatului public.

(2) Programul de functionare a iluminatului public tine cont de:

- a) lungimea localitatii;
- b) luna calendaristica;
- c) ora oficiala de vara;
- d) nivelul de luminanta sau de iluminare necesar, corelat cu conditiile meteorologice.

ART. 56

In cazul instalatiilor de iluminat public montate pe aceiasi stalpi pe care este montata si o alta instalatie de transport sau distributie a energiei electrice, conectarea/deconectarea iluminatului public va fi realizata prin utilizarea uneia dintre urmatoarele solutii:

- a) actionare manuala, prin prevederea unui intrerupator manual la cutia de distributie a postului de transformare care alimenteaza reseaua de distributie a energiei electrice;
- b) actionare automata, prin prevederea unui dispozitiv automat care actioneaza contactorul retelei de iluminat seara si dimineata, in cutia de distributie a postului de transformare care alimenteaza reseaua de distributie a energiei electrice;
- c) actionare automata individuala, prin utilizarea unui releu cu fotorezistenta care echipeaza fiecare aparat de iluminat. Aceasta varianta va fi utilizata in mod deosebit pentru aparatele de iluminat amplasate in puncte izolate.

ART. 57

(1) Echipamentele si aparatura folosite pentru realizarea sistemelor de iluminat public respecta dispozitiile legale in vigoare privind evaluarea conformitatii produselor si conditiile de introducere pe piata a acestora, asigurandu-se utilizarea rationala a energiei electrice si economisirea acesteia.

(2) Distanta dintre sursele luminoase este stabilita in functie de inaltimea de montare a acestora, asigurandu-se uniformitatea iluminatului in limitele normate.

(3) Operatorul serviciului de iluminat public va lua masuri pentru imbunatatirea factorului de putere la acele instalatii de iluminat public care necesita aceasta operatiune.

ART. 58

(1) Retelele electrice realizate prin montaj subteran sunt realizate in solutie buclata, cu functionare radiala. Punctele de separatie se amenajeaza in tablouri (nise) speciale ce sunt amplasate pe zidurile cladirilor invecinate sau in cutii amplasate la baza stalpilor.

(2) Retelele electrice realizate prin montaj aerian se executa din conducte electrice izolate torsadate.

(3) Linia electrica pentru alimentarea aparatelor de iluminat se racordeaza dintr-un tablou de distributie, care poate fi:

a) tabloul de distributie din postul de transformare medie/joasa tensiune;

b) cutia de distributie supraterana sau subterana;

c) cutia de trecere de la linia electrica subterana la linia electrica supraterana.

(4) Pe cai de circulatie cu trafic redus si foarte redus, alimentarea cu energie electrica a sistemului de iluminat public se realizeaza cu retea electrica monofazata sau trifazata, care poate fi pozata impreuna cu reseaua electrica de alimentare a consumatorilor casnici.

(5) Pe cai de circulatie cu trafic intens sau mediu, alimentarea cu energie electrica a sistemului de iluminat public se realizeaza cu retea electrica trifazata, asigurandu-se posibilitatea reducerii partiale a iluminatului public, mentinandu-se uniformitatea luminantei sau iluminarii.

(6) Pe aleile dintre blocurile cvartalelor de locuinte se monteaza stalpi de inaltime mica intre 3 si 6 m.

(7) In parcuri, alimentarea cu energie electrica se realizeaza numai prin montaj subteran.

ART. 59

(1) In comuna Berteza, fiind mai multe puncte de alimentare a retelei sistemului de iluminat public, operatorul realizeaza scheme prin care sa se realizeze comanda sistemului de iluminat dintr-un singur loc, secvential, urmarindu-se obtinerea unui grad ridicat de fiabilitate a sistemului.

(2) Operatorul impreuna cu furnizorul de energie electrica stabilesc numarul maxim de conectoare in cascada pentru a mentine un grad ridicat de fiabilitate a sistemului.

(3) In comuna Berteza, fiind mai multe puncte de alimentare a retelei sistemului de iluminat public, operatorul realizeaza sistemul centralizat de comanda al cascadelor.

(4) Legatura dintre punctele centrale de comanda si punctele de executie - cascadele au rol atat de comanda, cat si de semnalizare a existentei tensiunii la sfarsitul tuturor cascadelor.

ART. 60

(1) In sistemele de iluminat public, protectia contra electrocutarilor se realizeaza prin legarea la nulul de protectie, conform standardelor in vigoare.

(2) Conductorul de nul al retelei de alimentare a sistemului de iluminat public se leaga in mod obligatoriu la pamant.

(3) Instalatia de legare la pamant care deserveste reseaua de legare la nul este dimensionata astfel ca valoarea rezistentei de dispersie fata de pamant, masurata in orice punct al retelei de nul, sa fie de maximum 4Ω .

(4) Carcasele metalice ale aparatelor de iluminat sunt legate la instalatia de protectie prin legare la nul.

(5) Legarea la nul a aparatelor de iluminat se realizeaza aplicandu-se una dintre urmatoarele variante:

a) direct, printr-un conductor electric de nul de protectie, special destinat acestui scop, si care va insoti conductele electrice de alimentare;

b) conectarea la instalatia de legare la pamant la care este legat nulul retelei.

(6) Ramificatiile de la reseaua de alimentare cu energie electrica la aparatul de iluminat se realizeaza din conductoare corespunzatoare ca tip de material si ca sectiune urmarindu-se realizarea unui raport optim intre costurile de investitii si cele de exploatare.

ART. 61

(1) Modalitatea de fixare a aparatelor de iluminat pe stalpi este aleasa in functie de tipul aparatului de iluminat, de importanta caii de circulatie pe care se monteaza, de tipul stalpului si de cerintele de ordin functional si estetic impuse.

(2) Aparatele de iluminat montate in locuri unde este permis accesul tuturor persoanelor trebuie sa prezinte un grad de protectie de minimum IK 08.

(3) Intretinerea sistemelor de iluminat se face in permanenta, prin curatarea periodica a aparatelor de iluminat, conform factorului de mentinere luat in calcul la proiectare astfel incat parametrii luminotehnici sa nu scada sub valorile admise intre doua operatiuni succesive de intretinere.

(4) Realizarea unei uniformitati satisfacatoare a repartitiei luminantei sau iluminarii, dupa caz, pe suprafata cailor de circulatie se asigura prin alegerea corecta a inaltimii de montare, in functie de varianta de amplasare a aparatelor de iluminat, avand ca referinta standardul SR 13433:1999.

SECTIUNEA a 7-a

Asigurarea parametrilor luminotehnici cantitativi si calitativi

ART. 62

(1) In vederea realizarii unui serviciu de calitate si asigurarea conditiilor impuse de necesitatea realizarii unui iluminat corespunzator, autoritatile administratiei publice locale trebuie sa aiba masurati parametrii luminotehnici ai cailor de circulatie din localitate.

(2) Autoritatile administratiei publice locale sunt direct raspunzatoare de realizarea parametrilor luminotehnici stabiliti prin prezentul regulament, avand ca referinta si standardul SR 13433:1999.

ART. 63

(1) Instalatiile de iluminat public asigura caracteristicile luminotehnice normate necesare sigurantei circulatiei pe caile de circulatie, in functie de intensitatea traficului si de reflectanta suprafetei caii de circulatie si a zonei adiacente.

(2) Toate instalatiile de iluminat destinate circulatiei auto sunt dimensionate conform legislatiei internationale si nationale, in functie de nivelul de luminanta, cu exceptia intersectiilor mari si a sensurilor giratorii, care sunt dimensiona in functie de iluminare.

(3) Parametrii luminotehnici ai instalatiei de iluminat public sunt verificati de operator, la preluarea serviciului, la punerea in functiune a unor extinderi si periodic, pe parcursul exploatarii.

(4) Mentinerea in timp a nivelului de iluminare sau luminanta, dupa caz, realizat de sistemul de iluminat public se asigura prin programul de intretinere, realizandu-se inlocuirea lampilor uzate, curatarea lampilor si a aparatelor de iluminat.

(5) Parametrii cantitativi sunt:

a) nivelul de luminanta, pentru caile de circulatie auto;

b) nivelul de iluminare, pentru intersectii, pieti, sensuri giratorii, zone pietonale, piste pentru biciclete.

(6) Parametrii calitativi sunt:

a) uniformitatea pe zona de calcul;

b) indicele TI pentru evitarea orbirii fiziologice in campul vizual central si periferic.

ART. 64

(1) Iluminatul pietelor si al intersectiilor se realizeaza astfel incat nivelul de iluminare sa fie mai ridicat cu 50% fata de strada cu nivelul cel mai ridicat, incidenta in intersectie, avand ca referinta standardul SR 13433:1999.

(2) Iluminatul intersectiilor se realizeaza prin amplasarea aparatelor de iluminat cat mai aproape de unghiurile intersectiilor.

(3) Iluminatul intersectiilor dintre strazile principale si cele secundare se realizeaza prin amplasarea aparatelor de iluminat pe caile de circulatie principale in fata cailor de circulatie secundare cu care se intersecteaza, acest mod de amplasare a aparatelor de iluminat constituind un punct de semnalizare pentru circulatia rutiera.

ART. 65

(1) Iluminatul trotuarelor se realizeaza cu un nivel de iluminare cu 50% mai redus decat nivelul partii carosabile a caii de circulatie respective, potrivit factorului "raport de zona alaturata" rezultat din proiectare, avand ca referinta standardul SR 13433:1999.

(2) Iluminatul spatiilor special amenajate pentru parcare se realizeaza cu surse de lumina care asigura un nivel de iluminare egal cu cel realizat pe zona de acces la parcare.

ART. 66

(1) Iluminatul podurilor si pasajelor se realizeaza cu surse de lumina care trebuie sa asigure o luminanta egala cu cea realizata pe restul traseului, iar aparatele de iluminat au clasa de protectie IP 65, pentru marirea timpului de buna functionare.

(2) Pentru poduri se asigura marcarea luminoasa a capetelor podurilor prin marirea nivelului marimii de referinta cu 50% si, suplimentar, marcarea structurii constructiei.

ART. 67

(1) Iluminatul cailor de circulatie in panta se realizeaza cu micșorarea distantei dintre sursele de lumina proportional cu unghiul de inclinare al pantei si progresiv spre varful pantei, in asa fel incat sa se obtina o crestere a nivelului marimii de referinta cu 50%.

(2) Pentru iluminatul curbilor de circulatie, aparatele de iluminat se amplaseaza intr-o dispunere care sa asigure ghidajul vizual.

(3) Stalpii de sustinere a aparatelor de iluminat se amplaseaza, in cazul iluminatului unilateral, pe partea exterioara a curbei, distanta dintre acestia micșorandu-se in functie de cat de accentuata este curba, care sa conduca la o majorare cu 50% a nivelului marimii de referinta.

(4) In cazul intersectiilor unor cai de circulatie cu niveluri de luminanta diferite, se asigura trecerea graduala de la un nivel de luminanta la altul pe circa 100 m pe calea de circulatie mai putin iluminata, pentru adaptarea fiziologica si psihologica a participantilor la trafic.

ART. 68

(1) Iluminatul trecerilor de pietoni se realizeaza cu un nivel de luminanta cu 50% mai ridicat decat cel al caii de circulatie respective, evitandu-se schimbarea culorii care produce soc vizual si estetic perturbator.

(2) In imediata apropiere a trecerilor de pietoni si a intersectiilor nu se amplaseaza reclame luminoase care prin efectul de schimbare a culorii si/sau prin variatia intensitatii luminoase sa distraga atentia conducatorilor de vehicule sau a pietonilor.

(3) Iluminatul se realizeaza prin dispunerea unui aparat de iluminat in imediata apropiere a trecerii de pietoni sau amplasarea trecerii in apropierea locului de dispunere a aparatelor de iluminat.

(4) Amplasarea aparatelor de iluminat se face astfel incat sa se asigure iluminarea pietonilor din sensul de circulatie.

(5) Iluminatul trecerilor de pietoni are in vedere un indice de orbire cat mai scazut.

(6) La trecerile de pietoni unde in mod frecvent au loc accidente de circulatie, in perioada in care este necesara functionarea instalatiilor de iluminat nivelul de luminanta mentionat la alin. (1) se poate mari pana la 100%.

ART. 69

(1) Relatiile dintre marimile geometrice ale instalatiei de iluminat si caracteristicile electrice si luminotehnice ale acesteia sunt corelate astfel incat sa rezulte solutii optime din punct de vedere tehnic si economic.

(2) Inaltimele la care se amplaseaza aparatele de iluminat se calculeaza in functie de fluxul luminos al surselor de lumina si de gradul de concentrare a distributiei intensitatii luminoase a acestora, astfel incat sa se asigure uniformitatea normata si limitarea fenomenului de orbire.

(3) In cazul in care inaltimea stalpilor este data de situatia existenta in teren si din calcule rezulta necesitatea schimbarii acesteia se aleg solutiile cele mai economice rezultate din inlocuirea stalpilor existenti, suprainaltarea celor existenti, modificarea fluxului luminos, montarea unor stalpi suplimentari, modificarea gradului de concentrare a distributiei luminoase, astfel incat sa se asigure uniformitatea si limitarea fenomenului de orbire.

(4) Pentru evitarea fenomenului de orbire, in pietre si intersectii sursele de lumina si aparatele de iluminat se monteaza la inaltime cu unghiuri de protectie corespunzatoare.

(5) Pozitionarea aparatelor de iluminat pentru caile de circulatie auto se determina printr-o analiza care trebuie sa previna fenomenul de orbire.

(6) Aparatele de iluminat asigura o distributie exclusiv directa a fluxului luminos catre calea de circulatie rutiera.

(7) Tipul si dimensiunile consolelor se aleg pe considerente economice, fotometrice, de intretinere si arhitecturale.

(8) In functie de tipul aparatului de iluminat, distanta dintre aparatele de iluminat se alege in functie de inaltimea de montare a acestora, asigurandu-se uniformitatea iluminatului conform normelor

Uniunii Europene, astfel incat sa se reduca numarul de stalpi/km si numarul de aparate de iluminat/km, avand ca referinta standardul SR 13433:1999.

ART. 70

(1) In cazul in care stalpii pe care se monteaza aparatele de iluminat, apartinand sistemelor de iluminat rutier, sunt situati intre copacii plantati pe partile laterale ale strazii, se adopta o solutie de iluminat corespunzatoare astfel incat in perioada in care coroana copacilor este verde, fluxul luminos sa fie astfel distribuit incat sa se asigure o distributie uniforma a luminantei, fara ca pe carosabil sa apara pete de lumina si umbre puternice generatoare de insecuritate si disconfort.

(2) In functie de vegetatia existenta in zona adiacenta cailor de circulatie si de sistemul de iluminat ales, aparatele de iluminat se amplaseaza astfel incat distributia fluxului luminos sa nu se modifice. In acest sens, coronamentul arborilor se ajusteaza periodic pentru a nu aparea o neuniformitate a fluxului luminos.

ART. 71

Pozitionarea aparatelor de iluminat rutier se face la un unghi de montaj cat mai mic astfel incat sa se realizeze o dirijare corespunzatoare a fluxului luminos catre carosabil si pentru ca acel aparat de iluminat sa nu produca orbirea participantilor la circulatia rutiera sau pietonala, asigurandu-se in acelasi timp si uniformitatea necesara.

ART. 72

(1) Iluminatul cailor de circulatie foarte late, prevazute cu arbori de dimensiuni medii, se realizeaza prin amplasarea surselor de lumina in linie cu arborii si nu in spatele lor; coronamentul arborilor trebuie sa nu modifice distributia fluxului luminos, iar vegetatia trebuie ajustata periodic.

(2) In cazul arborilor de inaltime mica, se utilizeaza distributia axiala a aparatelor de iluminat.

(3) In cazul arborilor de inaltime mare sursele de lumina se amplaseaza sub coroana, la nivelul ultimelor ramuri, daca in urma calculelor rezulta ca solutia este acceptabila.

(4) Pentru caile de circulatie cu arbori pe ambele parti se utilizeaza, de regula, iluminatul de tip axial.

(5) Iluminarea aleilor din parcuri se realizeaza, de regula, cu aparate de iluminat montate pe stalpi avand o inaltime de 3-6 m de la sol.

ART. 73

(1) Pe caile de circulatie, nivelul de luminanta trebuie sa asigure perceperea obstacolelor si detaliilor in mod distinct, in timp util si cu siguranta.

(2) Pentru realizarea cerintelor de la alin. (1) valoarea contrastului dintre obiectele ce trebuie percepute si fondul pe care se situeaza trebuie sa aiba valori cuprinse intre 0,20,5.

(3) Nivelul de luminanta este mentinut in timp prin intretinerea la perioade specificate a instalatiilor de iluminat, luandu-se masuri pentru inlocuirea lampilor uzate, curatarea lampilor si a aparatelor de iluminat, asigurandu-se factorul de mentinere stabilit in caietul de sarcini.

ART. 74

(1) Operatorul serviciului de iluminat public are obligatia de a executa modificarile necesare in sistemul de iluminat public pentru asigurarea respectarii conditiilor de iluminat, avand ca referinta standardul SR 13433:1999.

(2) Conditii de iluminat privind luminanta medie, uniformitatea generala a luminantei, indicele de prag, uniformitatea longitudinala a luminantei, raportul de zona alaturata, luminanta zonei de acces, raportul dintre luminanta la inceputul zonei de prag si luminanta zonei de acces, luminanta zonei de tranzitie, luminanta zonei interioare, luminanta zonei de iesire, iluminarea medie, uniformitatea generala a iluminarii, iluminarea minima, dupa caz, au valori cu referinta la standardul SR 13433:1999 pentru:

a) clasa sistemului de iluminat pentru categoria cai de circulatie destinate traficului rutier;

b) clasa sistemului de iluminat pentru zonele de risc;

c) clasa sistemului de iluminat pentru caile de circulatie destinate traficului pietonal si pistelor pentru biciclete.

(3) La montarea reclamelor luminoase in zona de exploatare a sistemului de iluminat public se va obtine in prealabil avizul operatorului serviciului de iluminat public privind sursele de lumina utilizabile din punctul de vedere al iluminarii maxime admisibile, temperaturii de culoare corelata, al

culorii surselor de iluminat si al pozitionarii acestora fata de traficul rutier, in vederea evitarii distragerii atentiei participantilor la trafic si a armonizarii culorilor reclamelor luminoase cu cele utilizate la iluminatul public.

(4) Autoritatile administratiei publice locale elibereaza autorizatia de construire pentru montarea firmelor luminoase numai pe baza avizului operatorului de iluminat public care are raspunderea corelarii surselor de iluminat pentru cresterea gradului de siguranta a circulatiei.

(5) Montarea aparatelor de iluminat pe cladiri, in gospodariile populatiei sau pe stalpii din curtile agentilor economici in apropierea drumurilor publice se poate realiza numai pe baza avizului autoritatii administratiei publice locale, care va verifica daca modul in care se realizeaza montarea, tipul aparatului de iluminat si/sau puterea acestuia poate sa produca fenomenul de orbire al participantilor la trafic in localitati, in zonele in care nu se realizeaza iluminat public si mai ales in afara acestora.

ART. 75

(1) Pentru realizarea unei uniformitati satisfacatoare a repartitiei luminantei pe suprafata caii de circulatie, aparatele de iluminat sunt astfel amplasate incat sa asigure parametrii luminotehnici normati, avand ca referinta standardul SR 13433:1999.

(2) Amplasarea aparatelor de iluminat se realizeaza, in functie de cerintele si conditiile in care se realizeaza iluminatul public, in unul dintre urmatoarele moduri:

- a) unilateral;
- b) bilateral alternat;
- c) bilateral fata in fata;
- d) axial;
- e) central;
- f) catenar.

ART. 76

(1) Iluminatul public al cailor de circulatie este realizat tinandu-se cont de incadrarea in clasele sistemului de iluminat, in functie de categoria si configuratia caii de circulatie, de intensitatea traficului rutier si de dirijarea circulatiei rutiere, conform normelor in vigoare, putand fi luate in considerare si standardele nationale.

(2) Tipul aparatelor de iluminat si al armaturilor pentru iluminat se stabileste tinandu-se cont ca durata de buna functionare sa fie de cel putin 10.000 de ore, cu exceptia cazurilor in care se doreste o redare foarte buna a culorilor.

SECTIUNEA a 8-a

Exploatarea si intretinerea instalatiilor de iluminat public

ART. 77

In aplicarea prevederilor art. 13, pentru realizarea lucrarilor curente de exploatare, urmatoarea documentatie tehnica este si anexa la contractul de delegare a gestiunii:

- a) planul detaliat al instalatiilor de iluminat public pe care le are in exploatare, cu:
  - posturile de transformare din care se alimenteaza reseaua de iluminat public;
  - traseul retelei;
  - punctele de conectare/deconectare a iluminatului public;
  - schema de actionare si a cascadei pentru conectarea/deconectarea automata a iluminatului;
  - amplasarea aparatelor de iluminat, cu indicarea tipului si puterii lampii;
  - locul de amplasare pentru realizarea iluminatului ornamental festiv, cu indicarea punctelor de alimentare, numarului lampilor si a puterii totale consumate;
- b) documentatia tehnica pentru caile de circulatie pe care sunt montate instalatiile de iluminat public, impartita pe categorii de cai de circulatie, conform prevederilor art. 77, care cuprinde:
  - denumirea;
  - lungimea si latimea;
  - tipul de imbracaminte rutiera;
  - modul de amplasare a aparatelor de iluminat;
  - tipul retelei electrice de alimentare;
  - punctele de alimentare si conectare/deconectare;
  - tipul aparatelor de iluminat, numarul acestora si puterea lampilor;

- tipul si distanta dintre stalpi, inaltimea de montare si unghiul de inclinare a aparatelor de iluminat;
- c) proiectele de executie a instalatiilor de iluminat, cu toate modificarile operate, breviarele de calcul si avizele obtinute;
- d) procesele-verbale de receptie, insotite de certificatele de calitate.

ART. 78

Operatiile de exploatare cuprind:

- a) lucrari operative constand dintr-un ansamblu de operatii si activitati pentru supravegherea permanenta a instalatiilor, executarea de manevre programate sau accidentale pentru remedierea deranjamentelor, urmarirea comportarii in timp a instalatiilor;
- b) revizii tehnice constand dintr-un ansamblu de operatii si activitati de mica amploare executate periodic pentru verificarea, curatarea, reglarea, eliminarea defectiunilor si inlocuirea unor piese, avand drept scop asigurarea functionarii instalatiilor pana la urmatoarea lucrare planificata;
- c) reparatii curente constand dintr-un ansamblu de operatii executate periodic, in baza unor programe, prin care se urmareste readucerea tuturor partilor instalatiei la parametrii proiectati, prin remedierea tuturor defectiunilor si inlocuirea partilor din instalatie care nu mai prezinta un grad de fiabilitate corespunzator.

ART. 79

In cadrul lucrarilor operative se executa:

- a) interventii pentru remedierea unor deranjamente accidentale la aparatele de iluminat si accesorii;
- b) manevre pentru intreruperea si repunerea sub tensiune a diferitelor portiuni ale instalatiei de iluminat in vederea executarii unor lucrari;
- c) manevre pentru modificarea schemelor de functionare in cazul aparitiei unor deranjamente;
- d) receptia instalatiilor noi puse in functiune in conformitate cu regulamentele in vigoare;
- e) analiza starii tehnice a instalatiilor;
- f) identificarea defectelor in conductoarele electrice care alimenteaza instalatiile de iluminat;
- g) supravegherea defrisarii vegetatiei si inlaturarea obiectelor cazute pe linie;
- h) controlul instalatiilor care au fost supuse unor conditii meteorologice deosebite, cum ar fi: vant puternic, ploi torentiale, viscol, formarea de chiciura;
- i) actiuni pentru pregatirea instalatiilor de iluminat cu ocazia evenimentelor festive sau deosebite;
- j) demontari sau demolari de elemente ale sistemului de iluminat public;
- k) interventii ca urmare a unor sesizari.

ART. 80

Realizarea lucrarilor de exploatare si de intretinere a instalatiilor de iluminat public se face cu respectarea procedurilor specifice de:

- a) admitere la lucru;
- b) supravegherea lucrarilor;
- c) scoatere si punere sub tensiune a instalatiei;
- d) control al lucrarilor.

ART. 81

In cadrul reviziilor tehnice se executa cel putin urmatoarele operatii:

- a) revizia aparatelor de iluminat si a accesoriilor (balast, igniter, condensator, siguranta etc.);
- b) revizia tablourilor de distributie si a punctelor de conectare/deconectare;
- c) revizia liniei electrice apartinand sistemului de iluminat public.

ART. 82

(1) La lucrarile de revizie tehnica la aparatele de iluminat pentru verificarea bunei functionari se lucreaza cu linia electrica sub tensiune, aplicandu-se masurile specifice de protectie a muncii in cazul lucrului sub tensiune.

(2) La revizia aparatelor de iluminat se executa urmatoarele operatii:

- a) stergerea aparatului de iluminat (reflectoarele si structurile de protectie vizuala);
- b) inlocuirea sigurantei sau a componentelor, daca exista o defectiune;
- c) verificarea contactelor conductoarelor electrice la diferite conexiuni.

ART. 83

La intretinerea si revizia tablourilor electrice de alimentare, distributie, conectare/deconectare se realizeaza urmatoarele operatii:

- a) inlocuirea sigurantelor necorespunzatoare;
- b) inlocuirea contactoarelor si a dispozitivelor de automatizare defecte;
- c) inlocuirea, dupa caz, a usilor tablourilor de distributie;
- d) refacerea inscriptionarilor, daca este cazul.

ART. 84

La revizia retelei electrice de joasa tensiune destinata iluminatului public se realizeaza urmatoarele operatii:

- a) verificarea traseelor si indepartarea obiectelor straine;
- b) indreptarea stalpilor inclinati;
- c) verificarea ancorelor si intinderea lor;
- d) verificarea starii conductoarelor electrice;
- e) refacerea legaturilor la izolatoare sau a legaturilor fasciculelor torsadate, daca este cazul;
- f) indreptarea, dupa caz, a consolelor;
- g) verificarea starii izolatoarelor si inlocuirea celor defecte;
- h) strangerea sau inlocuirea clemelor de conexiune electrica, daca este cazul;
- i) verificarea instalatiei de legare la pamant (legatura conductorului electric de nul de protectie la armatura stalpului, legatura la priza de pamant etc.);
- j) masurarea rezistentei de dispersie a retelei generale de legare la pamant.

ART. 85

Reparatiile curente se executa la:

- a) aparate de iluminat si accesorii;
- b) tablouri electrice de alimentare, distributie si conectare/deconectare;
- c) retele electrice de joasa tensiune apartinand sistemului de iluminat public.

ART. 86

In cadrul reparatiilor curente la aparatele de iluminat si accesorii se executa urmatoarele:

- a) inlocuirea lampilor necorespunzatoare cu altele, de acelasi tip cu cel initial in ceea ce priveste puterea si culoarea aparenta;
- b) stergerea dispersorului, a structurilor de protectie a sursei de lumina/lampii, a structurilor de protectie vizuala si a interiorului aparatului de iluminat;
- c) inlaturarea cuiburilor de pasari;
- d) verificarea coloanelor de alimentare cu energie electrica si inlocuirea celor care prezinta portiuni neizolate sau cu izolatii necorespunzatoare;
- e) verificarea contactelor la clemele sau papucii de legatura a coloanei la reseaua electrica;
- f) inlocuirea aparatelor de iluminat necorespunzatoare.

ART. 87

In cadrul reparatiilor curente la tablourile electrice de alimentare, distributie, conectare/deconectare se executa urmatoarele:

- a) verificarea starii usilor si a incuietorilor, cu remedierea tuturor defectiunilor;
- b) vopsirea usilor si a celorlalte elemente metalice ale cutiei;
- c) verificarea sigurantelor fuzibile, inlocuirea celor defecte si montarea celor noi, identice cu cele initiale (prevazute in proiect);
- d) verificarea si strangerea contactelor;
- e) verificarea coloanelor si inlocuirea celor cu izolatii necorespunzatoare;
- f) verificarea contactorului sau inlocuirea acestuia, daca este cazul;
- g) verificarea functionarii dispozitivelor de actionare, cu inlocuirea celor necorespunzatoare sau montarea unora de tip nou, pentru marirea gradului de fiabilitate sau modernizarea instalatiei.

ART. 88

In cadrul reparatiilor curente la retelele electrice de joasa tensiune destinate iluminatului public se executa urmatoarele lucrari:

- a) verificarea distanțelor conductelor față de construcții, instalații de comunicații, linii de înaltă tensiune și alte obiective;
- b) evidențierea în planuri a instalațiilor nou-aparute de la ultima verificare și realizarea măsurilor necesare de coexistență;
- c) solicitarea executării operațiunii de tăiere a vegetației în zona în care se obține distribuția fluxului luminos al aparatelor de iluminat către administrația domeniului public;
- d) determinarea gradului de deteriorare a stălpilor, inclusiv a fundațiilor acestora, și luarea măsurilor de consolidare, remediere sau înlocuire, în funcție de rezultatul determinărilor;
- e) verificarea verticalității stălpilor și îndreptarea celor înclinați;
- f) verificarea și refacerea inscripțiilor;
- g) repararea ancorelor și întinderea acestora, înlocuirea părților deteriorate sau care lipsesc, strângerea suruburilor la cleme și la placa de protecție;
- h) verificarea stării conductoarelor electrice;
- i) verificarea și înlocuirea conductoarelor electrice de tip funie cu fire rupte mai mult de 15% din secțiune, precum și a conductoarelor electrice cu izolația deteriorată care prezintă crapecuri, rosături ori lipsa izolației;
- j) se verifică starea legăturilor conductei electrice la izolator și, dacă este necesar, se reface legătura;
- k) la izolatoarele de susținere și întindere se verifică dacă acestea nu sunt sparte, glazura nu este deteriorată sau dacă îmbinarea la suport este corespunzătoare, înlocuindu-se toate izolatoarele deteriorate;
- l) la console, brățari sau la celelalte armături metalice de pe stălp se verifică dacă nu sunt corodate, deformată, fisurate ori rupte. Cele deteriorate se înlocuiesc, iar cele corespunzătoare se revopsesc și se fixează bine pe stălp;
- m) la ancorele stălpilor se verifică dacă cablul nu are fire rupte, clemele de strângere nu sunt deteriorate sau corodate și dacă tensiunea de întindere a cablului este cea corespunzătoare. Elementele deteriorate se înlocuiesc, iar dacă este cazul se reglează tensiunea în ancora;
- n) la instalația de legare la pământ a nulului de protecție se verifică starea legăturilor și îmbinărilor conductorului electric de nul la acesta, precum și a legăturilor acestuia la aparatul de iluminat, se măsoară rezistența de dispersie a rețelei generale de legare la pământ, se măsoară și se reface priză de pământ, având ca referință STAS 12604:1988;
- o) în cazul în care, la verificarea sagetii, valorile măsurate, corectate cu temperatura, diferă de cele din tabelul de sageti, conductele electrice se întind astfel încât sageata formată să fie cea corespunzătoare.

ART. 89

(1) Periodicitatea reviziilor tehnice pentru aparatele de iluminat este conform normativelor tehnice în vigoare sau în funcție de specificațiile fabricantului.

(2) Autoritățile administrației publice locale împreună cu organele de poliție stabilesc, în funcție de condițiile locale, gradul de intensitate a traficului pentru fiecare cale de circulație, locurile și intersecțiile cu grad mare de pericolozitate, precum și marile aglomerări urbane.

(3) Gradul de intensitate a traficului se determină în funcție de numărul de vehicule/oră și banda astfel:

- a) foarte intens, peste 600, corespunzând clasei sistemului de iluminat M1;
- b) intens, între 360 și 600, corespunzând clasei sistemului de iluminat M2;
- c) mediu, între 160 și 360, corespunzând clasei sistemului de iluminat M3;
- d) redus, între 30 și 160, corespunzând clasei sistemului de iluminat M4;
- e) foarte redus, sub 30, corespunzând clasei sistemului de iluminat M5.

ART. 90

Periodicitatea reparațiilor curente pentru tablourile electrice de alimentare, distribuție, conectare/deconectare și rețelele electrice de joasă tensiune destinate iluminatului public este de 3 ani, iar pentru aparatele de iluminat este de 2 ani.

CAPITOLUL V

Drepturile și obligațiile operatorului serviciului de iluminat public

ART. 91

Drepturile și obligațiile operatorului prestator al serviciului de iluminat public se prevăd în:

- a) regulamentul serviciului;

b) contractul de delegare a gestiunii.

ART. 92

Operatorul care presteaza serviciul de iluminat public exercita cu titlu gratuit drepturile de uz si de servitute asupra terenurilor si bunurilor proprietate publica sau privata, apartinand, dupa caz, statului, unitatilor administrativ-teritoriale, unor persoane fizice ori juridice, dupa cum urmeaza:

- a) dreptul de uz pentru executarea lucrarilor de infrastructura pentru prestarea serviciului de iluminat public;
- b) servitute de trecere subterana, de suprafata sau aeriana pentru instalarea sistemului de iluminat public;
- c) dreptul de acces la utilitatile publice si la Sistemul Energetic National.

ART. 93

Operatorul serviciului de iluminat public are urmatoarele obligatii:

- a) sa gestioneze serviciul de iluminat public pe criterii de competitivitate si eficienta economica;
- b) sa promoveze dezvoltarea, modernizarea si exploatarea eficienta a infrastructurii aferente serviciului de iluminat public;
- c) sa respecte sarcinile asumate potrivit hotararii contractului de delegare a gestiunii serviciului;
- d) sa asigure respectarea indicatorilor de performanta ai serviciului de iluminat public, stabiliti de autoritatile administratiei publice locale in regulamentul serviciului, anexat la contractul de delegare a gestiunii;
- e) sa respecte si sa efectueze serviciul conform prezentului regulament, caietului de sarcini si contractului de delegare a gestiunii;
- f) sa furnizeze autoritatilor administratiei publice locale, A.N.R.S.C. si C.N.R.I. informatiile solicitate si sa asigure accesul la toate informatiile necesare verificarii si evaluarii functionarii si dezvoltarii serviciului de iluminat public;
- g) sa puna in aplicare metode performante de management, care sa conduca la reducerea costurilor de operare, inclusiv prin aplicarea procedurilor concurentiale impuse de normele legale in vigoare privind achizitiile de lucrari sau de bunuri;
- h) de a reface locul unde a intervenit pentru reparatii sau executia unei lucrari noi, la un nivel calitativ corespunzator, in termen de maximum 5 zile lucratoare de la terminarea lucrarii, daca conditiile meteorologice le permit;
- i) sa asigure finantarea pregatirii profesionale a propriilor salariatii.

ART. 94

- (1) Penalitatile pentru nerespectarea de catre operator a indicatorilor de performanta se vor stabili impreuna cu operatorul serviciului de iluminat public.
- (2) Operatorul serviciului de iluminat public raspunde de indeplinirea obligatiilor prevazute la art. 94.

ART. 95

Operatorul serviciului de iluminat public are urmatoarele drepturi:

- a) sa sisteze serviciul de iluminat public utilizatorilor care nu si-au achitat contravaloarea serviciilor prestate, inclusiv majorarile si/sau penalitatile de intarziere, in cel mult 30 de zile calendaristice de la data expirarii termenului de plata a facturilor;
- b) sa solicite recuperarea cheltuielilor necesare reluarii prestarii serviciului de iluminat public;
- c) sa asigure echilibrul contractual pe durata delegarii gestiunii;
- d) sa solicite modificarea sau ajustarea tarifului in conformitate cu Normele metodologice-cadru aprobate de A.N.R.S.C.;
- e) sa solicite recuperarea debitelor in instanta.

ART. 96

- (1) Utilizatorii serviciului de iluminat public sunt autoritatile administratiei publice locale.
- (2) Sunt beneficiari ai serviciului de iluminat public comunitatile locale in ansamblul lor sau, in cazul unei asociatii de dezvoltare comunitara, comunitatile locale componente.
- (3) Autoritatile administratiei publice locale, in calitate de reprezentante ale comunitatilor locale si de semnatare ale contractelor de delegare a gestiunii, sunt responsabile de asigurarea serviciului de iluminat public, de respectarea prezentului regulament.

ART. 97

Dreptul de acces la serviciul de iluminat public si de a beneficia de acesta este garantat tuturor membrilor comunitatii locale, persoane fizice si persoane juridice, in mod nediscriminatoriu.

ART. 98

Utilizatorii serviciului de iluminat public au urmatoarele drepturi:

- a) sa aplice clauzele sanctionatorii, in cazul in care operatorul nu respecta prevederile hotararii contractului de delegare a gestiunii, inclusiv prevederile din regulamentul serviciului si din caietul de sarcini anexate la acesta;
- b) sa verifice respectarea clauzelor de administrare, intretinere si predare a bunurilor publice sau private afectate serviciului;
- c) sa solicite informatii cu privire la nivelul si calitatea serviciului furnizat/prestat si cu privire la modul de intretinere, exploatare si administrare a bunurilor din proprietatea publica sau privata a unitatilor administrativ-teritoriale incredintate pentru realizarea serviciului;
- d) sa aprobe stabilirea preturilor si tarifelor, respectiv ajustarea si modificarea preturilor si tarifelor propuse de operator pe baza metodologiei elaborate si aprobate de autoritatea de reglementare competenta;
- e) sa ia masurile stabilite in contractul de delegare a gestiunii, in situatia in care operatorul nu asigura indicatorii de performanta si continuitatea serviciilor pentru care s-a obligat;
- f) sa refuze, in conditii justificate, aprobarea stabilirii, ajustarii sau modificarii tarifelor propuse de operator;
- g) sa isi asume plata integrala sau partiala a energiei electrice aferenta consumului instalatiilor de iluminat public conform prevederilor contractului de delegare a gestiunii.

ART. 99

Beneficiarii serviciului de iluminat public au urmatoarele drepturi:

- a) sa aiba acces la serviciul de iluminat public in conditiile respectarii regulamentelor specifice;
- b) sa aiba acces la informatiile de interes public privind serviciul de iluminat public, fiind informati periodic despre:
  - starea sistemului de iluminat public;
  - planurile anuale si de perspectiva privind dezvoltarea sistemului de iluminat public;
  - planurile de reabilitare a sistemului de iluminat public;
  - stadiul de realizare a planurilor de reabilitare, modernizare si extindere a sistemului de iluminat public;
  - tarifele aprobate pentru prestarea serviciului si evolutia in timp a acestuia;
  - eficienta masurilor luate, reflectata in: scaderea numarului de accidente rutiere, cresterea securitatii individuale si colective si altele asemenea;
- c) rezolvarea cererilor venite din partea beneficiarilor privind reabilitarea, modernizarea si extinderea sistemului de iluminat public.

ART. 100

Beneficiarii persoane fizice si/sau persoane juridice ai serviciului de iluminat public au obligatia de a respecta prevederile prezentului regulament al serviciului de iluminat public si de a-si achita obligatiile de plata stabilite sub forma de taxe locale.

CAPITOLUL VI

Indicatori de performanta

ART. 101

(1) Indicatorii de performanta stabilesc conditiile ce trebuie respectate de operatorul serviciului de iluminat public in asigurarea serviciului de iluminat public.

(2) Indicatorii de performanta asigura conditiile pe care trebuie sa le indeplineasca serviciul de iluminat public, avandu-se in vedere:

- a) continuitatea din punct de vedere cantitativ si calitativ;
- b) adaptarile la cerintele concrete, diferite in timp si spatiu, ale comunitatii locale;
- c) satisfacerea judicioasa, echitabila si nepreferentiala a tuturor membrilor comunitatilor locale, in calitatea lor de utilizatori ai serviciului;

- d) administrarea si gestionarea serviciului in interesul comunitatilor locale;
- e) respectarea reglementarilor specifice din domeniul transportului, distributiei si utilizarii energiei electrice;
- f) respectarea standardelor minimale privind iluminatul public, prevazute de normele nationale in acest domeniu.

ART. 102

Indicatorii de performanta pentru serviciul de iluminat public sunt specifici pentru urmatoarele activitati:

- a) calitatea si eficienta serviciului de iluminat public;
- b) indeplinirea prevederilor din contract cu privire la calitatea serviciului efectuat;
- c) mentinerea unor relatii echitabile intre operator si utilizator prin rezolvarea operativa si obiectiva a problemelor, cu respectarea drepturilor si obligatiilor care revin fiecărei parti;
- d) solutionarea reclamatilor beneficiarilor referitoare la serviciul de iluminat public;
- e) cresterea gradului de siguranta rutiera;
- f) scaderea infractionalitatii.

ART. 103

In vederea urmaririi respectarii indicatorilor de performanta, operatorul trebuie sa asigure:

- a) gestiunea serviciului de iluminat public, conform prevederilor contractuale;
- b) inregistrarea activitatilor privind citirea echipamentelor de masurare, facturarea si incasarea contravalorii serviciului efectuate;
- c) inregistrarea reclamatilor si sesizarilor beneficiarilor, organelor de politie si gardienilor publici si solutionarea acestora;
- d) accesul neingradit al autoritatilor administratiei publice centrale si locale, in conformitate cu competentele si atributiile legale ce le revin, la informatiile necesare stabilirii:
  - modului de respectare si de indeplinire a obligatiilor contractuale asumate;
  - calitatii si eficientei serviciului furnizat/prestat la nivelul indicatorilor de performanta stabiliti in contractul de delegare a gestiunii si in regulamentul de serviciu;
  - modului de administrare, exploatare, conservare si mentinere in functiune, dezvoltare si/sau modernizare a sistemului public de iluminat din infrastructura edilitar urbana incredintata prin contractul de delegare a gestiunii;
  - modului de formare si stabilire a tarifelor pentru serviciul de iluminat public;
  - stadiului de realizare a investitiilor;
  - modului de respectare a parametrilor ceruti prin prescriptiile tehnice.

ART. 104

Indicatorii de performanta generali si garantati pentru serviciul de iluminat public sunt stabiliti in anexa care face parte integranta din prezentul regulament.

CAPITOLUL VII

Raspunderi si sanctiuni

ART. 105

Incalcarea dispozitiilor prezentului regulament atrage raspunderea disciplinara, civila, contraventionala sau penala, dupa caz, a persoanelor vinovate

ART. 106

Fapta savarsita cu intentie contra unei colectivitati locale prin deteriorarea grava sau distrugerea totala ori partiala a instalatiilor, utilajelor, echipamentelor si a dotarilor aferente sistemelor de utilitati publice este considerata act de terorism si se pedepseste potrivit legislatiei in vigoare.

ART. 107

(1) Constituie contraventie in domeniul serviciului de iluminat public si se sanctioneaza cu amenda de la 500 lei la 1000 lei urmatoarele fapte:

- a) racordarea la sistemele de utilitati publice fara acord de furnizare/preluare, respectiv aviz de bransare/racordare eliberat de operator;

b) utilizarea fara contract de furnizare/prestare a serviciilor de utilitati publice;
c) modificarea neautorizata a instalatiilor, utilajelor, echipamentelor si a dotarilor aferente sistemelor de utilitati publice.

(2) Constituie contraventie in domeniul serviciilor de utilitati publice si se sanctioneaza cu amenda de la 2000 lei la 2500 lei urmatoarele fapte:

- a) refuzul operatorului de a permite utilizatorilor accesul la dispozitivele de masurare inregistrare a consumurilor, cand acestea sunt montate in instalatia aflata in administrarea sa;
- b) intarzierea nejustificata a operatorilor de a bransa/racorda noi utilizatori, precum si impunerea unor solutii de bransare/racordare inadecvate din punct de vedere tehnico-economic si neconforme actelor normative in vigoare si reglementarilor stabilite de autoritatile nationale de reglementare competente;
- c) sistarea nejustificata a serviciului sau refuzul de a realimenta utilizatorii dupa achitarea la zi a debitelor restante;
- d) furnizarea/prestarea serviciilor de utilitati publice in afara parametrilor tehnici cantitativi si calitativi adoptati prin contractul de furnizare/prestare si/sau a celor din normele tehnice si comerciale stabilite de autoritatea de reglementare competenta;
- e) refuzul operatorilor de a se supune controlului si de a permite verificarile si inspectiile prevazute prin reglementari;
- f) neaplicarea masurilor stabilite cu ocazia activitatilor de control;
- g) nerespectarea de catre operatori a normelor privind protectia igienei publice si a sanatatii populatiei, a mediului de viata al populatiei si a mediului.

ART. 108

(1) Constatarea contraventiilor prevazute de prezentul regulament si aplicarea sanctiunilor se fac de catre reprezentantii imputerniciti ai primarului, conform competentelor stabilite de lege.

(2) In vederea constatarii contraventiilor prevazute la art.107, reprezentantii imputerniciti prevazuti la alin.(1) au acces, daca acest lucru se impune, in conditiile legii, in cladiri, incaperi, la instalatii si in orice alt loc, unde au dreptul sa verifice instalatiile de utilizare, precum si sa execute masuratori si determinari. Atat operatorii, cat si utilizatorii sunt obligati sa puna la dispozitie reprezentantilor imputerniciti documentele cu privire la serviciul de utilitati publice furnizat/prestat.

(3) Organele de politie sunt obligate sa acorde, la cerere, sprijin reprezentantilor imputerniciti.

(4) Dispozitiile referitoare la contraventii, prevazute la art.107 si la alin.(1) - (3) ale prezentului articol, se completeaza cu prevederile Ordonantei Guvernului nr.2/2001, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr.180/2002, cu modificarile si completarile ulterioare, cu exceptia prevederilor art.28.

CAPITOLUL VIII

Dispozitii finale si tranzitorii

ART. 109

Incalcarea dispozitiilor prezentului regulament atrage raspunderea disciplinara, patrimoniala, civila, contraventionala sau penala, in conditiile legii.

ART. 110

(1) In cadrul regulamentului serviciului de iluminat public se precizeaza: obligativitatea, periodicitatea si modul de efectuare a masuratorilor parametrilor luminotehnici pe toate caile de circulatie.

(2) Masuratorile precizate la alin. (2) se efectueaza obligatoriu la inceperea activitatii operatorului, indiferent de modul de gestiune adoptat.

(3) In urma masuratorilor se stabileste un plan de masuri pentru aducerea sistemului de iluminat public la parametrii tehnici prevazuti in normativele in vigoare.

(4) Pana la aprobarea regulamentului de serviciu de iluminat public conform dispozitiilor alin. (1), operatorul va respecta regulamentul-cadru.

ART. 111

In cadrul contractului incheiat cu utilizatorul sunt indicate standardele, normativele si tarifele legale, valabile la data incheierii acestuia.

ART. 112

Operatorul care presteaza serviciul de iluminat public are obligatia de a intocmi un plan de masuri care sa aiba o durata de maximum 12 luni, in care sa fie cuprinse termenele de conformare cu obligatiile ce rezulta din prezentul regulament, in special in privinta inventarierii instalatiilor de iluminat, calcularii si masurarii parametrilor luminotehnici.

ART. 113

In vederea cresterii sigurantei cetatenilor si scaderii infractionalitatii, organele administratiei publice locale impreuna cu organele de politie stabilesc modalitati de semnalare operativa a cazurilor de nefunctionare sau de functionare defectuoasa a sistemului de iluminat public.

INDICATORII DE PERFORMANTA
pentru serviciul de iluminat public din comuna Bertea

Nr.crt.	Indicatori de performanta	Trimestrul				Total an
		I	II	III	IV	
0	1	2	3	4	5	6
1	Indicatori de performanta generali					
1.1	Calitatea serviciilor prestate					
	a)numarul de reclamatii privind disfunctionalitatile iluminatului public, pe tipuri de iluminat -stradal, pietonal,ornamental,etc. ; b)numarul de constatari de nerespectare a calitatii iluminatului public constatate de autoritatile administratiei publice locale, pe tipuri de iluminat-stradal, pietonal, ornamental, etc-notificate operatorului ; c)numarul de reclamatii privind gradul de asigurare in functionare ; d)numarul de reclamatii si notificari justificate de la punctele a),b) si c), rezolvate in 48 de ore ; e)numarul de reclamatii si notificari justificate de la punctele a),b)si c), rezolvate in 5 zile lucratoare.					
1.2	Intreruperi si limitari in furnizarea serviciului de iluminat public					
1.2.1	Intreruperi accidentale datorate operatorului					
	a)numarul de intreruperi neprogramate constatate, pe tipuri de iluminat- stradal, pietonal, ornamental,etc. ; b)numarul de strazi, alei, monumente afectate de intreruperile neprogramate ; c)durata medie a intreruperilor, pe tipuri de iluminat - stradal, pietonal, ornamental,etc.					
1.2.2	Intreruperi programate					
	a)numarul de intreruperi programate, anuntate utilizatorilor, pe tipuri de iluminat-stradal, pietonal, ornamental, etc. ; b)numarul de strazi, alei, monumente afectate de intreruperile programate ; c)durata medie a intreruperilor programate ; d) numarul de intreruperi programate, care au depasit perioada de intrerupere programata, pe tipuri de iluminat- stradal, pietonal, ornamental,etc.					
1.2.3	Intreruperi neprogramate datorate utilizatorilor					

	a)numarul de intreruperi neprogramate datorate distrugerilor de obiecte apartinand sistemului de iluminat public ; b)durata medie de remediere si repunere in functiune pentru intreruperile de la punctul a).					
	Raspunsuri la solicitarile scrise ale utilizatorilor sau beneficiarilor instalatiilor de iluminat public					
	a)numarul de sesizari scrise in care se precizeaza ca este obligatoriu raspunsul operatorului ; b)procentul din sesizarile de la punctul a), la care s-a raspuns in termen de 30 zile calendaristice.					
	Indicatori de performanta garantati					
2.1	Indicatori de performanta garantati prin licenta					
	a) numarul de sesizari scrise intemeiate privind nerespectarea de catre operator a obligatiilor din licenta ; b)numarul de incalcari ale obligatiilor operatorului, rezultate din analizele si controalele ANRSC si modul de solutionare pentru fiecare caz de incalcare a acestor obligatii.					
2.2	Indicatori de performanta a caror nerespectare atrage penalitati conform contractului de delegare a gestiunii					
	a) valoarea despagubirilor acordate de operator in situatia deteriorarii din cauze imputabile lui a instalatiilor utilizatorului ; b) valoarea despagubirilor acordate de operator pentru nerespectarea parametrilor de furnizare ; c) numarul de facturi contestate de utilizator ; d) numarul de facturi de la punctul c) care au justificat contestarea valorilor ; e) valoarea reducerilor facturilor datorate contestarii valorilor acestora.					